

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการศึกษาค้นคว้า แนวคิด แนวปฏิบัติเอกสารและวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องตามลำดับดังนี้

1. แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ
 - 1.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 1.2 ลักษณะของความพึงพอใจ
 - 1.3 ความพึงพอใจในบริการของมิลเลอร์
 - 1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ
 - 1.5 ระดับของความพึงพอใจของผู้รับบริการ
 - 1.6 การวัดความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ
 - 1.7 ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริการสาธารณะของเทศบาล
 - 1.7.1 ด้านการบริการอย่างเท่าเทียม
 - 1.7.2 ด้านการบริการอย่างรวดเร็ว ทันเวลา
 - 1.7.3 ด้านการบริการอย่างเพียงพอ
 - 1.7.4 ด้านการบริการอย่างต่อเนื่อง
 - 1.7.5 ด้านการบริการอย่างก้าวหน้า
2. แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.1 ความหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.2 องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.3 ความสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่น
 - 2.4 การปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล
3. แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาล
 - 3.1 องค์การบริหารงานเทศบาล
 - 3.2 โครงสร้างเทศบาล

- 3.3 หน้าที่ของเทศบาล
- 3.4 การจัดตั้งเทศบาลและความเป็นมาของเทศบาลเมืองท่าบ่อ
- 3.5 นโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองท่าบ่อ
- 4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 4.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 4.2 งานวิจัยต่างประเทศ
- 5. กรอบแนวคิดในการวิจัย

แนวความคิดเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อการให้บริการ

1. ความหมายของความพึงพอใจ ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจดังนี้

กาญจน์ เรืองมนตรี (2543; อ้างถึงใน วราภรณ์ บุตรพรหม. 2547 : 11)

ให้ความหมายว่าเป็นความรู้สึกนึกชอบ ภูมิใจ สุขใจเต็มที่ ยินดี ประทับใจ เห็นด้วย อันจะก่อให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน มีการเสียสละอุทิศแรงกาย แรงใจ และสติปัญญาให้แก่งานอย่างจริงจัง

อัจฉนา โทบุญ (2534 ; อ้างถึงใน ชิตพงษ์ เปลี่ยนจำ. 2535 : 28) ได้ให้

ความหมายความพึงพอใจว่า ความพึงพอใจเป็นเรื่องเกี่ยวกับอารมณ์ ความรู้สึกและทัศนคติของบุคคลอันเนื่องมาจากสิ่งเร้าและสิ่งจูงใจ ซึ่งจะปรากฏออกมาทางพฤติกรรมและเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการทำกิจกรรมต่างๆ ของบุคคล

เมธี ครองแก้ว (2529; อ้างถึงใน ชิตพงษ์ เปลี่ยนจำ. 2535 : 28-29) ได้กล่าวว่า ประชาชนจะรู้สึกพึงพอใจต่อบริการสาธารณะมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับการจัดการบริการสาธารณะอันหมายถึง กระบวนการนโยบายสาธารณะของเทศบาล ซึ่งกระบวนการดังกล่าวแบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอนด้วยกันคือ ขั้นตอนแรกได้แก่ การกำหนดปัญหา ขั้นตอนที่สองได้แก่ การวิเคราะห์หาทางเลือก ขั้นตอนที่สามได้แก่ การกำหนด นโยบายไปสู่การปฏิบัติ และขั้นตอนที่สี่ได้แก่ การประเมินผลนโยบาย ซึ่งในการกำหนดนโยบายสาธารณะนี้ มีนักวิชาการตั้งเงื่อนไขไว้ ชื่อว่า ทฤษฎีความเป็นไปไม่ได้ของแอร์โรว์ ซึ่งได้กำหนดเงื่อนไขไว้ว่า การจะสร้างเงื่อนไขสวัสดิการสังคมหรือบริการสาธารณะแก่สังคมนั้นจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐาน 5 ประการ สรุปได้คือ

1. ความสมบูรณ์ของการเรียงลำดับ ความพึงพอใจของบุคคลในสังคมจะต้องมีความสมบูรณ์สามารถเปรียบเทียบได้ตลอด และความพึงพอใจนั้นจะต้องมีความคงเส้นคงวา

2. ความพึงพอใจจะต้องเป็นไปตามเงื่อนไขของ พาราไดด์ กล่าวคือ ในสังคมมีสิ่งที่คุณในสังคมชอบ และไม่มีผู้ใดคัดค้านสิ่งนั้นก็จะสรุปได้ว่าสังคมชอบสิ่งนั้นด้วย

3. การเลือกที่เป็นอิสระจากตัวแปรที่ไม่เกี่ยวข้องกัน คือ สังคมมีความพึงพอใจต่อสิ่งหนึ่ง ในขณะที่สิ่งหนึ่งนี้ไปมีความสัมพันธ์กับอีกสิ่งหนึ่ง หากเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสิ่งหนึ่งอันหลัง ก็จะไม่ทำให้ลำดับความพึงพอใจของสังคมที่มีต่อสิ่งหนึ่งอันแรกต้องเปลี่ยนแปลงไป

4. การเลือกที่ไม่มีข้อจำกัดหรือการบังคับ บุคคลทุกคนในสังคมจะต้องสามารถแสดงความพึงพอใจและสามารถเรียงลำดับความพึงพอใจของตนในทุกๆ ทางโดยเสรี จะต้องไม่มีการห้ามให้ชอบหรือไม่ชอบการเลือกใดๆ ในสังคมและบุคคลจะเรียงลำดับความของคนอย่างไรก็ได้

5. การไม่มีทางเลือกของผู้เผด็จการ ในการเลือกบริการสาธารณะของสังคม จะต้องเกิดขึ้นในสภาพที่ว่า ไม่มีบุคคลใดบุคคลหนึ่งซึ่งอยู่ในฐานะที่พิเศษ ได้รับผลประโยชน์แก่เพียงผู้เดียวหรือกลุ่มเดียว

จะเห็นได้ว่าการให้บริการสาธารณะของรัฐทุกประเภท โดยตั้งอยู่บนพื้นฐานของความพึงพอใจของประชาชน ให้ความช่วยเหลือแก่ประชาชนอย่างเสมอภาคกันคนในสังคมมีความรู้สึกว่าได้ประโยชน์สูงสุดร่วมกัน ซึ่งเป็นการบริการสาธารณะที่เป็นธรรมที่สุด

มอร์ส (Morse. 1955 ; อ้างถึงใน ชิดพงษ์ เปลี่ยนขำ. 2535 : 28) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของบุคคลให้น้อยลง หากความเครียดของบุคคลมีมากก็จะทำให้เกิดความไม่พึงพอใจต่อสิ่งนั้นหรือกิจกรรมนั้นๆ ได้

ทิฟฟิน และ แม็คคออร์มิก (Tiff & McCormic. 1965 ; อ้างถึงใน วราภรณ์ บุตรพรหม. 2547 : 11) กล่าวว่า ความพึงพอใจเป็นแรงจูงใจของมนุษย์ที่ตั้งอยู่บนความต้องการขั้นพื้นฐาน มีความเกี่ยวข้องกันอย่างใกล้ชิดกับผลสัมฤทธิ์และสิ่งจูงใจ และพยายามหลีกเลี่ยงสิ่งที่ไม่ต้องการ

วอลแมน (Wolman. 1973 ; อ้างถึงใน วราภรณ์ บุตรพรหม. 2547 : 11) กล่าวว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึก มีความสุขเมื่อคนเราได้รับผลสำเร็จตามจุดมุ่งหมาย ความต้องการ หรือแรงจูงใจ

พอดเดอร์ และ ลอร์เลอร์ (Poter and lawler. 1975 ; อ้างถึงใน วราภรณ์ บุตรพรหม. 2547 : 11) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า แนวคิดหรือทัศนคติ

อย่างหนึ่งเป็นสภาวะรับรู้ภายในซึ่งเกิดจากความคาดหวัง

ล็อก (Locke. 1976 ; อ้างถึงใน เสาวนีย์ ฤทธิรุ่ง. 2545 : 20) ได้ให้ความหมายว่า ความพึงพอใจในงาน หมายถึง ภาวะการแสดงออกทางอารมณ์ในทางบวกอันเป็นผลมาจากคุณค่าที่ได้รับจากงานและประสบการณ์ในการทำงานของบุคคลหนึ่ง

จากแนวคิดดังกล่าว สรุปได้ว่าความพึงพอใจ หมายถึง สภาพอารมณ์ความรู้สึก ซึ่งจัดว่าเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในจิตใจของแต่ละคน ที่เป็นความรู้สึกหรือทัศนคติทางบวกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง จะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อสิ่งนั้นสามารถตอบสนองต่อความต้องการให้แก่บุคคลนั้นได้

1.2 ลักษณะของความพึงพอใจ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2539 : 24-37) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการบริการ มีความสำคัญต่อการดำเนินงานบริการ ให้มีความเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีลักษณะต่างๆ ไปดังนี้

1. ความพึงพอใจเป็นการแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกในทางบวกของบุคคลต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด บุคคลจำเป็นต้องปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัว การตอบสนองความต้องการส่วนบุคคลด้วยการโต้ตอบกับบุคคลอื่น และสิ่งต่างๆ ในชีวิตประจำวัน ทำให้แต่ละคนมีประสบการณ์ การรับรู้ สิ่งที่จะได้รับตอบสนองแตกต่างกันไป ในสถานการณ์บริการก็เช่นเดียวกัน บุคคลรับรู้หลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับการบริหาร ไม่ว่าจะเป็นประเภทของการบริการหรือคุณภาพของการบริการซึ่งประสบการณ์ที่ได้รับจากการสัมผัสบริการต่างๆ หากเป็นไปตามความต้องการของผู้รับบริการ โดยสามารถทำให้ผู้รับบริการ ได้รับสิ่งที่คาดหวังก็ย่อมก่อให้เกิดความรู้สึกที่ดีและพึงพอใจ

2. ความพึงพอใจเกิดจากการประเมินความแตกต่าง ระหว่างสิ่งที่คาดหวังกับสิ่งที่ได้รับจริงในสถานการณ์ ในสถานการณ์บริการก่อนที่ผู้ที่จะมาใช้บริการใดก็ตาม มักจะมีมาตรฐานของการบริการนั้นไว้ในอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งมีแหล่งอ้างอิงมาจากคุณค่าหรือเจตคติที่ยึดถือต่อบริการ ประสบการณ์ดั้งเดิมที่เคยใช้บริการ การบอกเล่าของผู้อื่น การรับทราบข้อมูลการรับประกันบริการจากการโฆษณา การให้คำมั่นสัญญาของผู้ให้บริการเหล่านี้เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ผู้รับบริการ ใช้เปรียบเทียบกับบริการ ที่ได้รับในวงจรของการให้บริการตลอดช่วงเวลาของความจริง สิ่งที่ผู้รับบริการได้รับรู้เกี่ยวกับการบริการก่อนที่ได้รับบริการ หรือคาดหวังในสิ่งคิดว่าควรจะได้รับนี้ มีอิทธิพลต่อช่วงเวลาของการเผชิญความจริงหรือการพบประระหว่างผู้ให้บริการ และผู้รับบริการเป็นอย่างมาก เพราะผู้รับบริการจะประเมิน

เปรียบเทียบสิ่งที่ได้รับจริง ในกระบวนการบริการที่เกิดขึ้น กับสิ่งที่คาดหวังเอาไว้ หากสิ่งที่ได้รับเป็นตามความคาดหวังถือว่าเป็นการยืนยันที่ถูกต้อง กับความคาดหวังที่มีผู้รับบริการย่อมเกิดความพึงพอใจต่อการบริการดังกล่าว แต่ถ้าไม่เป็นไปตามที่คาดหวังอาจจะสูงหรือต่ำกว่านับเป็นการยืนยันที่คลาดเคลื่อน ความคาดหวังดังกล่าว ทั้งนี้ช่วงความแตกต่าง ที่เกิดขึ้นจะชี้ให้เห็นระดับความพึงพอใจหรือไม่พึงพอใจมากน้อยได้ ถ้าข้อยืนยันเบี่ยงเบนไปในทางบวกแสดงถึงความพอใจถ้าไปในทางลบแสดงถึงความไม่พอใจ

1.3 ความพึงพอใจในบริการของมิลเล็ท

มิลเล็ท (1954 ; อ้างถึงในวรารักษ์ บุตรพรหม. 2547 : 17) ได้กล่าว เกี่ยวกับความพึงพอใจในบริการ หรือสามารถที่จะพิจารณาว่าการบริการนั้นเป็นที่พึงพอใจหรือไม่ โดยวัดจาก

1. การบริการอย่างเท่าเทียมกัน คือ การบริหารงานของรัฐที่มีฐานคติที่ว่าทุกคนเท่าเทียมกัน ดังนั้นประชาชนทุกคนจะได้รับการปฏิบัติโดยมีความเสมอภาคกันทั้งในแง่ของกฎหมาย ไม่มีการแบ่งแยกศักดิ์กันในการให้บริการและทุกคนจะได้รับการปฏิบัติในฐานะที่เป็นปัจเจกบุคคลที่ใช้มาตรฐานการให้บริการเดียวกัน
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา คือ การให้บริการตามลักษณะความจำเป็น รีบด่วน และการให้บริการสาธารณะจะต้องตรงเวลาผลการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐจะถือว่าไม่มีประสิทธิผลถ้าไม่มีการตรงเวลาซึ่งจะสร้างความไม่พอใจให้แก่ผู้รับบริการ
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ คือ ความต้องการอย่างเพียงพอในด้านสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ การให้บริการสาธารณะต้องมีลักษณะ จำนวนการให้บริการ และสถานที่ให้บริการอย่างเหมาะสม ซึ่งมีมิลเล็ทเห็นว่าความเสมอภาคหรือการตรงต่อเวลาจะไม่มี ความหมายเลย ถ้ามีจำนวนการให้บริการ สถานที่ไม่เพียงพอ และสถานที่ๆ ให้บริการสร้างความไม่ยุติธรรมให้เกิดขึ้นแก่ผู้ใช้บริการ ความต้องการเพียงพอในด้านสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ
4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง คือ การให้บริการสาธารณะที่เป็นไปอย่างสม่ำเสมอ โดยยึดประโยชน์ของสาธารณะเป็นหลัก ไม่ใช่ยึดความพึงพอใจของหน่วยงานที่ให้บริการว่าจะให้หรือหยุดบริการเมื่อใดก็ได้
5. การให้บริการที่มีความก้าวหน้า คือ การพัฒนางานบริการทางด้านปริมาณ และคุณภาพให้มีความเจริญก้าวหน้า โดยการให้บริการสาธารณะที่มีการปรับปรุงคุณภาพ

และผลการปฏิบัติงานกล่าวอีกนัยหนึ่ง คือ การเพิ่มประสิทธิภาพหรือความสามารถที่จะทำ
หน้าที่ได้มากขึ้น โดยใช้ทรัพยากรเท่าเดิม

1.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการสาธารณะ

ศิริพร ตันติพิบูลวินัย (2538 : 5-8) กล่าวว่า ความพึงพอใจผู้รับบริการเป็น
การแสดงออกถึงความรู้สึกในทางบวกของผู้รับบริการต่อการให้บริการ ซึ่งปัจจัยที่มีผลต่อ
ความพึงพอใจของผู้รับบริการที่สำคัญๆ ดังนี้

1. สถานที่บริการ การเข้าถึงการบริการได้สะดวก เมื่อผู้รับบริการมี
ความต้องการขอมก่อกำเนิดความพึงพอใจต่อการบริการ ทำเลที่ตั้ง และการกระจายสถานที่
บริการให้ทั่วถึงเพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้รับบริการจึงเป็นเรื่องสำคัญ

2. การส่งเสริมแนะนำบริการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการเกิดขึ้น ได้จาก
การได้อินข้อมูลข่าวสารหรือบุคคลอื่นกล่าวขานถึงคุณภาพของการบริการไปในทางบวก
หากตรงกับความเชื่อถือที่มีก็จะมีความรู้สึกดีกับบริการดังกล่าว อันเป็นแรงจูงใจผลักดันให้มี
ความต้องการบริการตามมาได้

3. ผู้ให้บริการ ผู้ประกอบการบริหาร และผู้ปฏิบัติการล้วนเป็นบุคคลที่มี
บทบาทสำคัญต่อการปฏิบัติงานบริการ ให้ผู้รับบริการเกิดความพึงพอใจทั้งสิ้น ผู้บริหาร
การบริการที่วางนโยบายการบริการ โดยคำนึงถึงความพึงพอใจได้ง่าย เช่นเดียวกับผู้ปฏิบัติงาน
หรือพนักงานบริการที่ตระหนักถึงผู้รับบริการเป็นสำคัญ แสดงพฤติกรรมบริการและ
สนองบริการที่ผู้รับบริการต้องการความสนใจเอาใจใส่อย่างเต็มที่ด้วยจิตสำนึกของการบริการ

4. สภาพแวดล้อมของการบริการ สภาพแวดล้อมและบรรยากาศของการ
บริการที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ ผู้รับบริการมักชื่นชมสภาพแวดล้อมของ
การบริการเกี่ยวข้องกับการออกแบบอาคารสถานที่ ความสวยงามของการตกแต่งภายในด้วย
เฟอร์นิเจอร์ และการให้สีสันทนการจัดแบ่งพื้นที่เป็นสัดส่วนตลอดจนการออกแบบวัสดุเครื่องใช้
งานบริการ เช่น ถูงหิ้วใส่ ของกระดาษ จดหมาย-ซอง ฉลากสินค้า เป็นต้น

5. ขบวนการบริการ มีวิธีการนำเสนอบริการในขบวนการบริหารเป็นส่วน
สำคัญในการสร้างความพึงพอใจให้กับผู้รับบริการ ประสิทธิภาพของการจัดการระบบ
การบริการส่งผลให้การปฏิบัติงานบริการแก่ผู้รับบริการ มีความคล่องตัวและสนองต่อ
ความต้องการของผู้รับบริการได้อย่างถูกต้องมีคุณภาพ เช่น การนำเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์
เข้ามาจัดระบบข้อมูลของการสำรองห้องพักโรงแรม สายการบิน การใช้เครื่องฝาก - ถอนเงิน
อัตโนมัติ การให้ระบบโทรศัพท์อัตโนมัติในการรับ-โอนสายในการติดต่อองค์การต่างๆ เป็นต้น

ความพึงพอใจเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อมและสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกชอบสิ่งหนึ่ง ที่ผันแปรได้ตามปัจจัยที่เข้ามาเกี่ยวข้องกับ ความคาดหวังของบุคคลในแต่ละสถานการณ์ ช่วงเวลาหนึ่งบุคคลอาจจะไม่พอใจต่อสิ่งหนึ่ง เพราะไม่เป็นไปตามที่คาดหวังไว้ แต่ในช่วงหนึ่งหากสิ่งคาดหวังไว้ได้รับการตอบสนองอย่าง ถูกต้อง บุคคลก็สามารถเปลี่ยนความรู้สึกเดิมต่อสิ่งนั้น ได้อย่างทันทีทันใด แม้ว่าจะเป็น ความรู้สึกที่ตรงกันข้ามก็ตาม นอกจากนี้ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกที่สามารถแสดงออกใน ระดับมากน้อยได้ขึ้นอยู่กับความแตกต่างของการประเมินสิ่งที่ได้รับจริงกับสิ่งที่ได้คาดหวังไว้ ส่วนใหญ่ผู้รับบริการจะใช้เวลาเป็นมาตรฐานในการเปรียบเทียบความคาดหวังจากบริการต่างๆ

1.5 ระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ

ศิริพร ดันติพลวินัย (2538 : 5) กล่าวว่า ผู้รับบริการย่อมมีความต้องการและ ความคาดหวังในการไปรับบริการทุกครั้ง เมื่อไปรับบริการได้ประสบการณ์ที่เป็นจริงเปรียบเทียบกับ ความต้องการก่อนไปรับบริการและแสดงออกมาเป็นระดับความพึงพอใจ ซึ่งสามารถ แบ่งได้ 2 ระดับ

1. ความพึงพอใจที่ตรงกับความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกยินดีมี ความสุขของผู้รับบริการเมื่อได้รับการบริการที่ตรงกับความคาดหวังที่มีอยู่ เช่น ผู้รับบริการ ไปรับประทานอาหารที่ร้านอาหารที่มีชื่อแห่งหนึ่งและไม่คิดหวังที่อาหารอร่อยและบริการ รวดเร็ว หรือถูกค่าเดินทางด้วยรถไฟถึงจุดหมายปลายทางอย่างปลอดภัยตรงตามกำหนดเวลา เป็นต้น
2. ความพึงพอใจที่เกินความคาดหวัง เป็นการแสดงความรู้สึกปลาบปลื้มหรือ ประทับใจของผู้รับบริการ เมื่อได้รับการบริการเกินความคาดหวังที่มีอยู่ เช่น ผู้รับบริการเติมน้ำมันรถที่สถานบริการแห่งหนึ่ง พร้อมกับได้รับการบริการตรวจเครื่องยนต์และเติมลมฟรี หรือผู้รับบริการไปซื้อของที่ห้างสรรพสินค้าแห่งหนึ่ง และได้รับรางวัลพิเศษโดยไม่ได้คาดคิด มาก่อนเพราะเป็นลูกค้ารายที่กำหนดให้รางวัล

1.6 การวัดความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการให้บริการ

สาโรจ ไชยสมบัติ (2543 : 39) กล่าวว่า ความพึงพอใจต่อการบริการจะ เกิดขึ้น ได้หรือไม่นั้นจะต้องพิจารณาถึงลักษณะของการให้บริการขององค์กร ประกอบกับ ระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่างๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้น ในการวัด ความพึงพอใจต่อการบริการอาจจะกระทำได้หลายวิธีดังต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลายวิธีหนึ่ง โดยการขอร้องหรือขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนดคำตอบไว้ให้เลือกรับตอบ หรือเป็นคำตอบอิสระ โดยคำถามที่ถามอาจจะถามถึงความพึงพอใจในด้านต่างๆ ที่หน่วยงานกำลังให้บริการอยู่ เช่น ลักษณะของการให้บริการ สถานที่ให้บริการ ระยะเวลาในการให้บริการ พนักงานที่ให้บริการ เป็นต้น

2. การสัมภาษณ์ เป็นอีกวิธีหนึ่งในการที่ได้ทราบถึงระดับ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ต้องอาศัยเทคนิค และความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ที่จะจูงใจผู้ถูกสัมภาษณ์ตอบคำถามให้ตรงกับข้อเท็จจริง การวัดความพึงพอใจของผู้สัมภาษณ์นับว่าเป็นวิธีที่ประหยัด และมีประสิทธิภาพ

3. การสังเกต เป็นอีกวิธีหนึ่งที่จะทำ เพื่อทราบถึงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการ โดยวิธีการสังเกตจากพฤติกรรม ทั้งก่อนและหลัง จากการได้รับบริการแล้ว เช่น การสังเกตกิริยา ท่าทาง การพูด สีหน้า และความถี่ของการรับบริการ เป็นต้น การวัดความพึงพอใจโดยวิธีนี้ ผู้วัดจะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอน จึงจะสามารถประเมินถึงระดับความพึงพอใจของผู้รับบริการได้อย่างถูกต้อง

1.7 ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบล

1.7.1 การให้บริการอย่างเท่าเทียม

- 1) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านไฟฟ้าสาธารณะเท่าเทียมกับบริเวณอื่น
- 2) ถนนในบริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการสร้างและซ่อมแซมให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างเท่าเทียม
- 3) บริเวณที่อยู่อาศัยมีการระบายน้ำเสียเท่าเทียมกับบริเวณอื่น
- 4) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยเท่าเทียมกับบริเวณอื่น
- 5) บริเวณตลาดสดสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้เท่าเทียมกัน
- 6) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านน้ำประปาได้เท่าเทียมกับบริเวณอื่น
- 7) บริเวณสวนสาธารณะสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้อย่างเท่าเทียม
- 8) บริเวณสนามกีฬาสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ เพื่อออกกำลังกายได้อย่างเท่าเทียม

1.7.2 ด้านการบริการอย่างรวดเร็ว ทันเวลา

- 1) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านไฟฟ้าสาธารณะอย่างรวดเร็ว ทันเวลา

2) ถนนในบริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการสร้างและซ่อมแซมให้ใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา

- 3) บริเวณที่อยู่อาศัยมีการระบายน้ำเสียอย่างรวดเร็ว ทันเวลา
- 4) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยอย่างรวดเร็ว ทันเวลา
- 5) บริเวณตลาดสดสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา
- 6) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านน้ำประปาได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลา
- 7) บริเวณสวนสาธารณะสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้

อย่างรวดเร็ว ทันเวลา

- 8) บริเวณสนามกีฬาสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ เพื่อออกกำลังกายได้

อย่างรวดเร็ว ทันเวลา

1.7.3 ด้านการบริการอย่างเพียงพอ

- 1) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้าน ไฟฟ้าสาธารณะอย่างเพียงพอ
- 2) ถนนในบริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการสร้างและซ่อมแซมให้ใช้ประโยชน์ได้

อย่างเพียงพอ

- 3) บริเวณที่อยู่อาศัยมีการระบายน้ำเสียอย่างเพียงพอ
- 4) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยอย่างเพียงพอ
- 5) บริเวณตลาดสดสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเพียงพอ
- 6) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านน้ำประปาได้อย่างเพียงพอ
- 7) บริเวณสวนสาธารณะสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้

อย่างเพียงพอ

- 8) บริเวณสนามกีฬาสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ เพื่อออกกำลังกายได้อย่างเพียงพอ

1.7.4 ด้านการบริการอย่างต่อเนื่อง

- 1) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้าน ไฟฟ้าสาธารณะอย่างต่อเนื่อง
- 2) ถนนในบริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการสร้างและซ่อมแซมให้ใช้ประโยชน์ได้

อย่างต่อเนื่อง

- 3) บริเวณที่อยู่อาศัยมีการระบายน้ำเสียอย่างต่อเนื่อง
- 4) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยอย่างต่อเนื่อง
- 5) บริเวณตลาดสดสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง
- 6) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านน้ำประปาได้อย่างต่อเนื่อง

7) บริเวณสวนสาธารณะสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้
อย่างค่อเนื่อง

8) บริเวณสนามกีฬาสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ เพื่อออกกำลังกายได้
อย่างค่อเนื่อง

1.7.5 ด้านการบริการอย่างก้าวหน้า

1) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านไฟฟ้าสาธารณะอย่างก้าวหน้า
2) ถนนในบริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการสร้างและซ่อมแซมให้ใช้ประโยชน์ได้
อย่างก้าวหน้า

3) บริเวณที่อยู่อาศัยมีการระบายน้ำเสียอย่างก้าวหน้า
4) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับการจัดเก็บขยะมูลฝอยอย่าง ก้าวหน้า
5) บริเวณตลาดสดสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ได้อย่างก้าวหน้า
6) บริเวณที่อยู่อาศัยได้รับบริการด้านน้ำประปาได้อย่างก้าวหน้า
7) บริเวณสวนสาธารณะสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์เพื่อพักผ่อนหย่อนใจได้
อย่างก้าวหน้า

8) บริเวณสนามกีฬาสามารถเข้าไปใช้ประโยชน์ เพื่อออกกำลังกายได้อย่างก้าวหน้า

แนวคิดเกี่ยวกับการปกครองส่วนท้องถิ่น

1. ความหมายการปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่น หมายความว่า องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล
องค์การบริหารส่วนจังหวัด เมืองพัทยา กรุงเทพมหานคร และส่วนราชการท้องถิ่นอื่นที่
กฎหมายจัดตั้งขึ้น (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2545 : 2) โดยระบบแล้วล้วนเป็น
การกระจายอำนาจทางการเมืองและบริหารรัฐบาลไปให้ประชาชนในท้องถิ่นนั้นๆ ได้มี
การปกครองตนเอง (ประทาน คงฤทธิศึกษากร, 2526 ; อ้างถึงใน ไชยพร ตันต์จิตานนท์,
2536 : 1) ซึ่งแต่ละรูปแบบจะเปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่นได้เข้าไปมีส่วนร่วมใน
การปกครองแตกต่างกันออกไป แต่เป้าหมายสุดท้ายก็ยังคงเหมือนกันคือ เพื่อส่งเสริม
การปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยให้ประชาชนมีสิทธิเลือกตั้งตัวแทนของตนเข้าไป
บริหารงานของท้องถิ่น และมีอำนาจบริหารงานอย่างอิสระภายในขอบเขตของตน ทั้งนี้
เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการปฏิบัติงานและช่วยแบ่งเบาภาระของรัฐบาลกลาง (วงทิพย์
มีมาก, 2532 : 1)

การปกครองในระบอบประชาธิปไตย คือ การกระจายอำนาจบริหารงานท้องถิ่น เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการปกครองตนเองโดยตรง มีนักวิชาการผู้ทรงคุณวุฒิหลายท่าน ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2527 ; อ้างถึงใน ไชยพร ตันท์จิตานนท์. 2536 : 17) กล่าวว่า โดยทั่วไปแล้ว เทศบาลเป็นระบบการปกครองท้องถิ่นที่ใช้กับชุมชนเมือง และเป็นที่ยอมรับในระบบการปกครองของทุกประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตยแล้ว ประชาชนจะมีบทบาทอันสำคัญในการเสนอตัวสมัครเป็นสมาชิกสภาเทศบาลเป็นคณะบริหารประชาชนในท้องถิ่นนี้เอง จะใช้สิทธิใช้เสียงในการเลือกตั้งบุคคลในพรรคที่ประชาชนเห็นชอบและสนับสนุน นโยบายที่จะบริหารงานในท้องถิ่นของตนให้เจริญก้าวหน้าเมื่อเลือกแล้วประชาชนก็ชอบที่จะให้ความร่วมมือสนับสนุน หรือคอยติดตามควบคุมให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายนั้นๆ จึงถือได้ว่าการปกครองระบบเทศบาลเป็นระบบการปกครองตนเองของคนในท้องถิ่นสนองความต้องการของในท้องถิ่นและถือได้ว่าเป็นสถาบันที่ส่งเสริมการปกครองตามวิถีทางของการปกครองระบอบประชาธิปไตยได้อย่างดี

ปรัชญา เวสารัชช์ (2528 : 424-425) ได้ให้ความหมายของการปกครองท้องถิ่นว่าเป็นการปกครอง ซึ่งกระจายอำนาจให้ท้องถิ่นหนึ่งหรือหลายๆ ท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินการภายในขอบเขตกิจกรรมที่รัฐมอบหมายให้กระทำได้ การปกครองในลักษณะนี้ถึงแม้จะเป็นอิสระ แต่ก็มิได้เป็นอิสระโดยสิ้นเชิงจากรัฐ และมีใช่เป็นอิสระในการดำเนินการทุกประเภทในท้องถิ่นได้โดยสิ้นเชิง นอกจากนี้ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปได้อย่างดี การปกครองท้องถิ่นจำเป็นต้องมีองค์กรหรือหน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการปกครองท้องถิ่นและเพื่อให้ตอบสนองความต้องการของประชาชน หน่วยงานในการปกครองท้องถิ่นจะต้องมีประชาชนร่วมดำเนินการไม่ว่าในฐานะผู้ปกครองท้องถิ่น ผู้เลือกตัวแทนเข้ามาปกครอง ผู้กำหนดเสนอแนะนโยบาย ผู้ควบคุม หรือผู้เข้าร่วมในรูปแบบอื่น

2. องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์ประกอบของการปกครองส่วนท้องถิ่น (สถาบันดำรงราชานุภาพกองวิชาการและแผนงาน. 2539 : 15-16) เพื่อให้เป็นภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยการปกครอง ท้องถิ่นมากยิ่งขึ้น จึงขอเสนอแนวคิดของ ประธาน คงฤทธิศึกษากร ซึ่งได้ชี้ให้เห็นถึงองค์ประกอบที่สำคัญ ๆ ของการปกครองท้องถิ่นไว้ ดังนี้

2.1 หน่วยการปกครองท้องถิ่นจะได้รับการจัดตั้งขึ้น โดยผลแห่งกฎหมายและหน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ จะมีสภาพเป็นนิติบุคคล

2.2 หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่ได้รับการจัดตั้งขึ้น จะต้องไม่อยู่ในการบังคับบัญชา ของหน่วยงานทางราชการ เพราะจะต้องเป็นหน่วยงานที่มีอำนาจปกครองตนเอง

2.3 หน่วยการปกครองท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้น ต้องมีองค์กรที่มาจาก การเลือกตั้ง โดยประชาชนในท้องถิ่น เพื่อแสดงถึงการเข้ามีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองของ ประชาชน

2.4 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น จะต้องมียอำนาจในการจัดเก็บรายได้ โดยการอนุญาตจากรัฐเพื่อให้ท้องถิ่นมีรายได้นำมาทำนุบำรุงท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า

2.5 หน่วยการปกครองท้องถิ่นนั้น ควรมีอำนาจในการกำหนดนโยบายและ มีการควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตน ตามครรลองของการปกครองที่ ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองการปกครองอย่างแท้จริง

2.6 หน่วยงานการปกครองท้องถิ่นนั้นๆ ควรมีอำนาจในการออกกฎข้อบังคับ เพื่อกำกับให้มีการปฏิบัติไปตามนโยบายหรือความต้องการแห่งท้องถิ่นได้ แต่ทั้งนี้กฎ ข้อบังคับทั้งปวงย่อมไม่ขัดต่อกฎหมายหรือข้อบังคับอื่นใดของรัฐ

2.7 หน่วยการปกครองท้องถิ่นเมื่อได้รับการจัดตั้งขึ้นแล้ว ยังคงอยู่ในความ รับผิดชอบและอยู่ในการกำกับดูแลจากรัฐ เพื่อประโยชน์และความมั่นคงแห่งรัฐและประชาชน ในส่วนรวม

ประธาน กงฤทธิศึกษากร (2527; อ้างถึงใน ไชยพร ตันจัจจิตานนท์. 2536 : 17-18) กล่าวว่า องค์ประกอบที่สำคัญของการปกครองในรูปแบบเทศบาลมีอยู่ 7 ประการ ดังนี้

1. ชุมชนที่จะตั้งเทศบาล ต้องเป็นชุมชนเจริญ มีการดำเนินธุรกิจพาณิชย์ อุตสาหกรรม และชุมชนที่มีความหนาแน่นของประชากรมาก เมื่อเป็นเช่นนี้ชุมชนนี้จึงมี ความต้องการในบริการสาธารณะ ตลอดจนปัจจัยพื้นฐานในการดำเนินการทางเศรษฐกิจ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การขนส่ง ท่าเทียบเรือ ที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นต้น

2. ชุมชนที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาล ในเมื่อเข้าเกณฑ์ตามข้อ 1 ก็คือ เป็นชุมชน ที่มีผู้คนหนาแน่น มีการดำเนินการธุรกิจ พาณิชยกรรม อุตสาหกรรมมากต้องการบริการสูง องค์การทางการเมืองการปกครอง เช่น เทศบาลก็ย่อมมีที่มาของรายได้สูงสามารถจัดบริการและเรียก ค่าตอบแทนตลอดจนการเก็บภาษีเป็นรายได้ของท้องถิ่นได้ เมื่อเป็นเช่นนี้ หน่วยการปกครอง ท้องถิ่น คือ เทศบาลต้องมีอำนาจในการจัดเก็บจัดรายได้ (Revenue) เช่น การเก็บภาษี ค่าธรรมเนียมต่างๆ เพื่อนำเอารายได้เหล่านั้นมาเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดบริการให้กับชุมชน

3. การปกครองในรูปเทศบาลนั้น ในเมื่อเป็นการปกครองตนเององค์การเทศบาลจะต้องมีองค์ประกอบขององค์กรที่มาจากการเลือกตั้ง (Election) โดยทั้ง “ฝ่ายบริหาร” และ “ฝ่ายนิติบัญญัติ” หรือ “สภาเทศบาล” จะต้องมีการเลือกตั้งให้ตัวแทนของประชาชนได้เข้ามาปกครองตนเอง โดยเป็นทั้งฝ่ายบริหารและฝ่ายนิติบัญญัติ

4. การปกครองในรูปเทศบาลนั้น เพื่อความถูกต้อง เพื่อความสมบูรณ์ในสิทธิอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบของหน่วยการปกครองท้องถิ่นหรือเทศบาลจะมีสภาพเป็นนิติบุคคล เพราะการมีสภาพนิติบุคคลจะมีผลในทางกฎหมายหมายถึงการปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่

5. เทศบาลหรือองค์การปกครองตนเองนั้น โดยปกติแล้วก็จะมีสิทธิอำนาจหน้าที่ ขอบเขตความรับผิดชอบภายในเขตพื้นที่หรืออาณาเขต (Territory) ที่กำหนด เพื่อความสมบูรณ์แห่งสิทธิการปกครองตนเอง (Autonomy) เทศบาลหรือหน่วยการปกครองตนเองนี้ก็ไม่ควรจะอยู่ในสายการบังคับบัญชา (Hierarchy) ขององค์การปกครองทางราชการ

6. เพื่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่ของเทศบาล โดยหลักการเทศบาลจะต้องมีอำนาจในการออกกฎ ข้อบังคับ เช่น การตราเทศบาลบัญญัติ เพื่อควบคุมให้มีการปฏิบัติเป็นไปตามนโยบายหรือข้อบังคับต่างๆ ของเทศบาลที่ได้วางไว้

7. การปกครองตนเองนั้นโดยทั่วไปแล้วเป็นการปกครองโดยประชาชนในท้องถิ่นประชาชนต้องมีฐานะของความเป็นเจ้าของ มีส่วนในความรับผิดชอบร่วมกันต่อความเจริญหรือความเสื่อมของท้องถิ่น เมื่อเป็นเช่นนี้การปกครองตนเองในระบบเทศบาลจึงต้องได้รับความร่วมมือหรือการสนับสนุน (Support) จากประชาชน

จากลักษณะอันเป็นองค์ประกอบสำคัญของเทศบาลทั้ง 7 ประการ ตามที่ได้กล่าวมานี้เทศบาลจะมีบทบาทอันสำคัญในทางการเมืองการปกครอง เป็นสถาบันที่ประชาชนในท้องถิ่นจะได้ปกครองตนเอง เป็นสถาบันอันสำคัญที่เป็นรากฐานของการพัฒนาการเมือง (Political development) ทำให้เกิดการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมในทางการเมืองของประชาชน และเป็นสถาบันอันสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจ

2.3 ความสำคัญของการปกครองท้องถิ่น

การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการพัฒนาประชาธิปไตย (สถาบันดำรงราชานุภาพ กองวิชาการและแผนงาน. 2539 : 16-17) เนื่องจาก

2.3.1 องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นสถาบันให้การศึกษาการปกครองระบอบประชาธิปไตยแก่ประชาชนกล่าวคือ องค์การปกครองท้องถิ่นเป็นภาพจำลองของระบบ

การเมืองของชาติ มีกิจกรรมทางการเมือง โดยเฉพาะการเลือกตั้งเป็นการชักนำให้คนในท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเองเป็นการฝึกหัดการตัดสินใจทางการเมือง

2.3.2 การสร้างประชาธิปไตยที่มั่นคง จะต้องเริ่มจากการสร้างประชาธิปไตยในระดับท้องถิ่นก่อน เพราะการพัฒนาทางการเมืองในวงกว้างจะนำไปสู่ความเข้าใจการเมืองในระดับประเทศโดยง่าย

2.3.3 การปกครองท้องถิ่น จะทำให้ประชาชนเกิดความรู้แจ่มแจ้งทางการเมือง กล่าวคือ ประชาชนจะรู้ถึงวิธีการเลือกตั้ง การตัดสินใจ การบริหาร การเมืองท้องถิ่น การต่อสู้แข่งขันกันตามวิธีทางการเมือง ทำให้เกิดการรวมกลุ่มทางการเมืองในที่สุด

2.3.4 การปกครองท้องถิ่นทำให้เกิดการเข้าสู่วิถีการเมืองของประชาชน ด้วยเหตุที่การเมืองท้องถิ่นมีผลกระทบต่อประชาชนโดยตรงและใกล้ชิด และเกี่ยวพันต่อการเมืองระดับชาติ หากมีกิจกรรมการเมืองเกิดขึ้นอยู่เสมอก็จะมีผลทำให้เกิดความคึกคักและมีชีวิตชีวาต่อการปกครองท้องถิ่น ประชาชนในท้องถิ่นจะมีความเกี่ยวพันและเข้าสู่ระบบการเมืองตลอดเวลา

2.3.5 การเมืองท้องถิ่นเป็นเวทีสร้างนักการเมืองระดับชาติ นักการเมืองท้องถิ่นผ่านการเรียนรู้ทางการเมืองในท้องถิ่น ทำให้คุณภาพของนักการเมืองระดับชาติสูงขึ้น ด้วยเหตุที่ได้รับความนิยมศรัทธาจากประชาชนจึงทำให้ได้รับเลือกตั้งในระดับสูงขึ้น

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง (ม.ป.ป. : 54 - 70) ออกระเบียบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของเทศบาล สรุปได้ว่า เทศบาลเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเกิดขึ้นหลังจากการเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 เมื่อได้มีการตราพระราชบัญญัติจัดระเบียบเทศบาล พ.ศ. 2476 ขึ้น ต่อมาได้มีการแก้ไขพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 เจตนารมณ์ในการร่างกฎหมายจัดตั้งเทศบาลในระยะแรกมี 2 ประการ คือ (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 แบ่งเทศบาลออกเป็นสามประเภท คือ เทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร หลักเกณฑ์การจัดตั้งเทศบาลแต่ละประเภท กฎหมายให้กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้มีอำนาจกำกับดูแลการจัดตั้ง และกำหนดหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้

1. เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นซึ่งมีประกาศกระทรวงมหาดไทย ยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล ประกาศกระทรวงมหาดไทย นั้น ให้ระบุชื่อและเขตเทศบาลไว้ด้วย (มาตรา 9)

2. เทศบาลเมือง มีหลักเกณฑ์การจัดตั้งดังนี้ (มาตรา 10)

2.1 ท้องถิ่นที่เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดทุกแห่งให้ยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองได้โดยไม่ต้องพิจารณาถึงหลักเกณฑ์อื่นๆ ประกอบ

2.2 ส่วนท้องถิ่นที่มีใช้เป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัดจะยกฐานะเป็นเทศบาลเมืองต้อง ประกอบด้วยหลักเกณฑ์ดังนี้

2.2.1 เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป

2.2.2 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามที่กฎหมาย

กำหนด

2.2.3 มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะเป็นเทศบาลเมือง

3. เทศบาลนคร มีหลักเกณฑ์การจัดตั้ง ดังนี้ (มาตรา 11)

3.1 เป็นท้องถิ่นที่มีพลเมืองตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป

3.2 มีรายได้พอแก่การปฏิบัติหน้าที่กฎหมายกำหนด

3.3 มีประกาศกระทรวงมหาดไทยยกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลนคร

มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2545 : 39-40) กล่าวว่า จากการปกครองตนเองของท้องถิ่น ทำให้ท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดเก็บรายได้ มีการบริหารงานคลังของตนเอง ซึ่งมีทั้งรายได้และรายจ่ายของเทศบาลดังนี้

เทศบาลอาจมีรายได้ดังต่อไปนี้

1. ภาษีอากรตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

2. ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต และค่าใบอนุญาต และค่าปรับ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

3. รายได้จากทรัพย์สินของเทศบาล

4. รายได้จากการสาธารณูปโภคและเทศพาณิชย์

5. พันบัตร หรือกู้ ตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

6. เงินกู้จากกระทรวง ทบวง กรม องค์กร หรือนิติบุคคลต่างๆ

7. เงินอุดหนุนจากรัฐบาลหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัด

8. เงินและทรัพย์สินอย่างอื่นที่มีผู้อุทิศให้

9. รายได้อื่นใดตามแต่จะมีกฎหมายกำหนดไว้

ส่วนรายจ่ายเทศบาลมีรายจ่ายดังต่อไปนี้

1. เงินเดือน

2. ค่าจ้าง

3. เงินตอบแทนอื่นๆ

4. ค่าใช้สอย

5. ค่าวัสดุ
6. ค่าครุภัณฑ์
7. ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง และทรัพย์สินอื่นๆ
8. เงินอุดหนุน
9. รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพันหรือตามที่มีกฎหมายหรือระเบียบของ

กระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้

ดังนั้นในการบริหารงานของเทศบาล ซึ่งเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีฐานะเป็นนิติบุคคลมีขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบมากมายหลายประการ โดยให้ประชาชนเลือกผู้แทนของตนเองเข้ามาบริหารงานของเทศบาล เรียกว่า “สมาชิกสภาเทศบาล” ซึ่งมีฐานะเป็นฝ่ายนิติบัญญัติ และเลือกนายกเทศมนตรีโดยตรงจากประชาชนเข้ามาเป็นผู้บริหารงานเทศบาล ซึ่งมีฐานะเป็นฝ่ายบริหาร มาบริหารงานตามนโยบายและแนวทางที่สภาเทศบาลกำหนดไว้ โดยมีระยะเวลาดำรงตำแหน่งเท่ากันทั้งฝ่ายนิติบัญญัติและฝ่ายบริหาร คือ 4 ปี และมี “ปลัดเทศบาล” ซึ่งเป็นพนักงานประจำเป็นหัวหน้าปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาล ทำหน้าที่ในการบริหารงานทั่วไป รับนโยบายจากนายกเทศบาลมนตรี (ฝ่ายบริหาร) ซึ่งเป็นฝ่ายการเมืองไปปฏิบัติ และดำเนินกิจการให้เป็นไปตามระเบียบแบบแผนและนโยบายของทางราชการ

สรุปแล้ว “เทศบาล” เป็นระบบการปกครองท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีหรือแนวความคิดในการกระจายอำนาจทางการปกครอง ในลักษณะของการให้อำนาจแก่ประชาชน (Devolution) เป็นระบบการปกครองที่จะมีส่วนในการส่งเสริมหรือเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเมือง (Political Participation) เป็นระบบการปกครองที่เหมาะสมกับสภาพของชุมชนเมือง (Urban area) ซึ่งโดยนัยนี้ เทศบาลจึงเป็นองค์กรทางการปกครองท้องถิ่นที่สำคัญที่จะมีส่วนต่อการสร้างเสริมความมั่นคงแห่งชาติ และสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาจะเป็นสถาบันทางการเมืองการปกครองอันสำคัญในการพัฒนาทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคมได้

แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารงานเทศบาล

1. องค์กรบริหารงานเทศบาล

สำนักบริหารราชการส่วนท้องถิ่น กรมการปกครอง (ม.ป.ป.: 54-70) ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12)

พ.ศ.2546 เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้คือ เนื่องจากพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ.2496 กำหนดรูปแบบการบริหารเทศบาลเป็นสองรูปแบบ คือ รูปแบบคณะเทศมนตรีและรูปแบบนายกเทศมนตรีเพื่อให้การบริหารเทศบาลเป็นไปในรูปแบบเดียวกันโดยให้นายกเทศมนตรีมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนและเพื่อให้สอดคล้องกับกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่นประกอบกับมีบทบัญญัติบางมาตรายังไม่เหมาะสมกับการบริหารงานของเทศบาล เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อยและมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้และได้แบ่งโครงสร้างออกตามหน้าที่ของเทศบาลแล้วจะมีโครงสร้างเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งส่วน คือ พนักงานเทศบาล

1.1 สภาเทศบาล สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตามจำนวน ดังต่อไปนี้ (มาตรา 15)

1.1.1 สภาเทศบาลตำบล ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 12 คน

1.1.2 สภาเทศบาลเมือง ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 18 คน

1.1.3 สภาเทศบาลนคร ประกอบด้วย สมาชิกสภาเทศบาล จำนวน 24 คน

ผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาเทศบาล นอกจากต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นแล้วจะต้องไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่นหรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันรับสมัครเลือกตั้ง ในกรณีที่ตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงไม่ว่าด้วยเหตุใด และยังมีได้การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้สภาเทศบาลประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่

สมาชิกสภาเทศบาลให้อยู่ในตำแหน่ง ได้คราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง ถ้าตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามวาระ หรือมีการยุบสภา ให้เลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลขึ้นแทนตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นสมาชิกสภาเทศบาลต้องไม่เป็นผู้มีส่วนได้เสีย ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นคู่สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้นหรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ (มาตรา 18 ทวิ) สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงเมื่อ (มาตรา 19)

- 1) ถึงคราวออกตามวาระ หรือมีการยุบสภาเทศบาล
- 2) ตาย
- 3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- 4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 15 วรรคสอง
- 5) ขาดประชุมสภาเทศบาลสามครั้งติดต่อกัน โดยไม่มีเหตุอันสมควร
- 6) การทำการอื่นต้องห้ามตาม มาตรา 18 ทวิ
- 7) สภาเทศบาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติในทาง

ที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่เทศบาลหรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาเทศบาล โดยมีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมด เท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอขอให้สภาเทศบาลพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติ

8) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งตกไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลผู้ใดสิ้นสุดลงตาม 4) 5) 6) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยโดยเร็ว คำวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สิ้นสุดในกรณีที่สมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาลสิ้นสุดลงตาม 8) พร้อมกันทั้งหมด ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาเทศบาล

ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลดำรงตำแหน่งจนครบอายุของสภาเทศบาล (มาตรา 20) นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา 20 วรรคสอง ประธานสภาเทศบาลและรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (มาตรา 20 ทวิ)

- 1) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- 2) สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาเทศบาล
- 3) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตามมาตรา 73
- 4) สภาเทศบาลมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามีความประพฤติ

ในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหายแก่ศักดิ์ตำแหน่งหรือสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบ รียบรอน หรือสวัสดิภาพของประชาชน หรือละเลยไม่ปฏิบัติการหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ โดยมีสมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิก

สภาเทศบาลทั้งหมด เท่าที่มีอยู่เข้าชื่อเสนอให้สภาเทศบาลพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาเทศบาลทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ ให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สภาเทศบาลมีมติ

ผู้ซึ่งพ้นจากตำแหน่งประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลตามมาตรา 3) หรือ 4) จะดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาลหรือรองประธานสภาเทศบาลอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาเทศบาลนั้นให้ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลที่ได้รับเลือกใหม่อยู่ใน ตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสี่สมัย สมัยประชุมสามัญครั้งแรกและวันเริ่มประชุมสามัญประจำปีไม่ให้สภาเทศบาลกำหนด ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาเทศบาล ได้มาประชุมสภาเทศบาลครั้งแรกภายในสิบห้าวันนับแต่ วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลครบตามจำนวนแล้ว และให้ที่ประชุมเลือกประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาเทศบาลกรณีที่สภาเทศบาลไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้ตามกำหนดเวลาในวรรคสอง หรือมีการประชุมสภาเทศบาล แต่ไม่อาจเลือกประธานสภาเทศบาลได้ ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาลสมัยประชุมสามัญสมัยหนึ่งๆ ให้มีกำหนดไม่เกินสามสิบวัน แต่ถ้าจะขยายเวลาออกไปอีกจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้ว่าราชการจังหวัด (มาตรา 24)

ในกรณีกิจการอื่นใดอาจกระทบถึงประโยชน์ได้เสียของเทศบาล หรือประชาชนในท้องถิ่น สมาชิกสภาเทศบาลจำนวนไม่น้อยกว่า กึ่งหนึ่งของจำนวนสมาชิกเท่าที่มีอยู่ หรือนายกเทศมนตรีอาจเสนอต่อประธานสภาเทศบาล เพื่อให้มีการออกเสียงประชามติในท้องถิ่นได้และประกาศให้ประชาชนทราบการออกเสียงประชามติต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์ในการขอปรึกษาความเห็นของประชาชนว่าจะเห็นชอบ หรือไม่เห็นชอบกิจการสำคัญในเรื่องใดเรื่องหนึ่งตามวรรคหนึ่ง ซึ่งมีใจเรื่องขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย การออกเสียงประชามติที่เกี่ยวกับตัวบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือคณะบุคคลใดคณะบุคคลหนึ่ง โดยเฉพาะจะกระทำมิใช่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ย่อมมีสิทธิออกเสียงประชามติการออกเสียงประชามติตามมาตรา นี้ ให้มีผลเป็นเพียงการให้คำปรึกษาแก่สภาเทศบาล หรือนายกเทศมนตรีในเรื่องนั้นหลักเกณฑ์ และวิธีการออกเสียงประชามติให้เป็น ไปตามกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญด้วยการออกเสียงประชามติ (มาตรา 32 ทวิ)

1.2 นายกเทศมนตรี ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แก้ไขเพิ่มเติม โดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 ให้เทศบาลมีนายกเทศมนตรีคนหนึ่ง

ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (มาตรา 48 ทวิ) บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกเทศมนตรีต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมาย ว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นและต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย (มาตรา 48 เบญจ)

- 1) มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
- 2) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
- 3) ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น หรือที่ปรึกษาหรือเลขานุการของผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุมีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อม ในสัญญาที่กระทำกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับวันรับสมัครเลือกตั้ง
- 4) เคยเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ซึ่งถูกให้พ้นจากตำแหน่งเนื่องจากการทำความทุจริตหรือประพฤติมิชอบ

ให้นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้ง และมีระยะเวลาการดำรงตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้ ในกรณีที่นายกเทศมนตรีดำรงตำแหน่งไม่ครบระยะเวลาสี่ปี ก็ให้ถือว่าเป็นหนึ่งวาระและเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้วจะดำรงตำแหน่งได้อีก เมื่อพ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง (มาตรา 48 สัตต)

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการของเทศบาล ตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ดังนี้ (มาตรา 48 อัฐ)

- 1) เทศบาลตำบล ให้มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 2 คน
- 2) เทศบาลเมือง ให้มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 3 คน
- 3) เทศบาลนคร ให้มีรองนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 4 คน

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลได้ เพื่อช่วยเหลือนายกเทศมนตรี ตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ (มาตรา 48 อฎฐ) ซึ่งสามารถแต่งตั้งได้ตามประเภทของเทศบาล ดังนี้

- 1) เทศบาลตำบล ให้มีเลขานุการนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 2 คน

2) เทศบาลเมือง ให้มีเลขานุการนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 3 คน
 3) เทศบาลนคร ให้มีเลขานุการนายกเทศมนตรี ไม่เกิน 5 คน
 เลขานุการนายกเทศมนตรี ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม เช่น
 เดียวกันกับนายกเทศมนตรี (มาตรา 48 เบญจ)

ในส่วนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดตำแหน่งเลขานุการนายก
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไว้ในระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นในปี
 พ.ศ. 2547 และอยู่ในระหว่างดำเนินการบรรจุเข้าไว้ในกฎกระทรวงมหาดไทย ซึ่งคาดว่าจะ
 เสร็จสมบูรณ์ภายในปี พ.ศ. 2553 นี้ ในปัจจุบันมี องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางแห่งยังมี
 การแต่งตั้ง เจ้าหน้าที่ซึ่งเป็นพนักงานของรัฐมาดำเนินการแทน ซึ่งก็ยังคงระเบียบของกรม
 ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ว่าด้วยตำแหน่งเลขานุการนายก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ซึ่งทางกรมฯก็อนุโลมไปก่อน จนกว่ากระทรวงจะประกาศให้ยกเลิก และให้องค์กรปกครอง
 ส่วนท้องถิ่น ทุกแห่งแต่งตั้งตำแหน่งเลขานุการนายก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ถูกต้อง

ในระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ว่าด้วยตำแหน่งเลขานุการนายก
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้ระเบียบเดียวกันไปก่อน

1. ศักดิ์และสิทธิ์เทียบเท่าข้าราชการประจำ ชี 4 - 6
2. มีระเบียบการแต่งกายที่ชัดเจน ตามระเบียบของกรมส่งเสริมการปกครอง
 ท้องถิ่นได้กำหนดไว้

เลขานุการนายกเทศมนตรี ต้องไม่กระทำการดังต่อไปนี้

1. ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ
 หรือรัฐวิสาหกิจ เว้นแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบาทบัญญัติแห่งกฎหมาย
2. รับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษจากส่วนราชการหน่วยงานของรัฐ
 หรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติ
3. เป็นผู้มีส่วนร่วมได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่ องค์กร
 ปกครองส่วนท้องถิ่น หรือที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะกระทำ

การพ้นจากตำแหน่งรองนายกเทศมนตรี/เลขานุการนายกเทศมนตรี/ที่ปรึกษา
 นายกเทศมนตรี ดังนี้

1. นายกเทศมนตรี พ้นจากตำแหน่ง
2. นายกเทศมนตรี มีคำสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
3. ตาย

4. ลาออกโดยยื่นลาออกต่อนายกฯ
5. กระทำการฝ่าฝืน ตามมาตรา(44/3),48 จตุทศ และมาตรา 84/2
6. ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

นายกเทศมนตรีอาจแต่งตั้งที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาเทศบาลได้ เพื่อช่วยเหลือนายกเทศมนตรี ตามที่นายกเทศมนตรีมอบหมายได้ตามเกณฑ์ (มาตรา 48 อัญฐ)

ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาล เพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล โดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ภายในสามสิบวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี (มาตรา 48 ทศ)

กรณีที่ไม่ได้ผู้ดำรงตำแหน่งประธานสภาเทศบาล และรองประธานสภาเทศบาลหรือสภาเทศบาลถูกยุบตาม มาตรา 24 หากมีกรณีที่สำคัญและจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งปล่อยให้ล่าช้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญของราชการหรือราษฎร นายกเทศมนตรีจะดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เมื่อได้มีการเลือกประธานสภาเทศบาลแล้ว ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรีแถลงนโยบาย โดยไม่มีการลงมติภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่มีการเลือกประธานสภาเทศบาล

การประชุมเพื่อแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรีให้กระทำโดยเปิดเผย โดยนายกเทศมนตรีต้องจัดทำนโยบายเป็นลายลักษณ์อักษรแจกให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนที่มาประชุมด้วย หากนายกเทศมนตรีไม่สามารถแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลได้ ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดแจ้งให้นายกเทศมนตรีจัดทำนโยบายแจ้งเป็นหนังสือส่งให้สมาชิกสภาเทศบาลทุกคนภายในเจ็ดวัน โดยให้นำวิธีการแจ้งคำสั่งทางปกครองเป็นหนังสือตามกฎหมาย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครองมาใช้บังคับโดยอนุโลม ในกรณีเช่นนี้ให้ถือว่านายกเทศมนตรีได้แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้วให้นายกเทศมนตรีจัดทำรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานตามนโยบาย ที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาลเป็นประจำทุกปี คำแถลงนโยบายของนายกเทศมนตรี และรายงานแสดงผลการปฏิบัติงานให้ประกาศไว้ โดยเปิดเผยที่สำนักงานเทศบาล ด้วยการกำหนดนโยบายของนายกเทศมนตรีต้องไม่ขัดต่อกฎหมาย และรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ เทศบัญญัติ และนโยบาย (มาตรา 31) นายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรีต้องไม่กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (มาตรา 48 จตุทศ) ดำรงตำแหน่งหรือปฏิบัติหน้าที่อื่นใดในส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจแต่ตำแหน่งที่ดำรงตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายรับเงินหรือประโยชน์ใดๆ เป็นพิเศษ

จากส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐหรือรัฐวิสาหกิจ นอกเหนือไปจากที่ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ ปฏิบัติกับบุคคลในธุรกิจการงานตามปกติเป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่เทศบาลนั้นเป็นผู้สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่เทศบาลนั้น หรือที่เทศบาลนั้นจะกระทำ

นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่งเมื่อ (มาตรา 48 ปัญจทศ)

- 1) ถึงคราวออกตามวาระ
- 2) ตาย
- 3) ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
- 4) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตาม มาตรา 48 เบญจ
- 5) กระทำการฝ่าฝืน มาตรา 48 จตุทศ
- 6) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยสั่งให้พ้นจากตำแหน่งตาม มาตรา 62 ตรี

วรรคห้าหรือ มาตรา 73

7) ถูกจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

8) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตเทศบาลมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ที่มาลงคะแนนเสียง เห็นว่านายกเทศมนตรีไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไปตามกฎหมาย ว่าด้วยการลงคะแนนเสียงเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาหรือผู้บริหารท้องถิ่น ในระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นการชั่วคราวจนถึง วันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี เมื่อมีข้อสงสัยเกี่ยวกับความเป็นนายกเทศมนตรีสิ้นสุดลงตาม 4) หรือ 5) ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดสอบสวนและวินิจฉัยของผู้ว่าราชการจังหวัดให้เป็นที่สุด

เมื่อพ้นกำหนดเวลาหนึ่งปีนับแต่วันที่ให้มีประกาศ กระทรวงมหาดไทย ยกฐานะท้องถิ่นใดเป็นเทศบาลแล้ว ให้นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่อย่างเดียวกับอำนาจหน้าที่ของกำนันและผู้ใหญ่บ้าน บรรดาที่บัญญัติไว้ในกฎหมายว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่ หรือกฎหมายอื่น ทั้งนี้ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงในกรณีที่เทศบาลตำบลใดมีทั้งนายกมนตรีและกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน ให้บุคคลดังกล่าวมีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ว่าด้วยลักษณะปกครองท้องที่หรือกฎหมายอื่นในเขตเทศบาลตำบลตามที่กำหนดในกฎกระทรวง(มาตรา 48 เตวีสตติ) เงินเดือนและประโยชน์ตอบแทนอื่นของนายกเทศมนตรีรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี ให้เป็นไปตามระเบียบที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 48

จตุรัสติ) การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด (มาตรา 62)

การเสนอร่างเทศบัญญัติในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นชอบด้วยกับร่างเทศบัญญัติ ให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติต่อไป แต่ถ้าผู้ว่าราชการจังหวัดไม่เห็นชอบด้วยให้ส่งร่างเทศบัญญัตินั้นพร้อมด้วยเหตุผลคืนไปยังสภาเทศบาล และให้สภาเทศบาลพิจารณาใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืนมา ถ้าสภาเทศบาลมีมติยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงไม่น้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ประธานสภาเทศบาลส่งร่างเทศบัญญัตินั้นให้นายกเทศมนตรีลงนามใช้บังคับเป็นเทศบัญญัติ และแจ้งให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทราบต่อไป แต่ถ้าสภาเทศบาลไม่ยืนยันภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติคืน จากผู้ว่าราชการจังหวัด หรือยืนยันตามร่างเทศบัญญัติเดิมด้วยคะแนนเสียงน้อยกว่าสองในสามของสมาชิกสภาเทศบาลเท่าที่มีอยู่ ให้ร่างเทศบัญญัตินั้นเป็นอันตกไป (มาตรา 39)

ในกรณีที่สภาเทศบาลไม่รับหลักการแห่งร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี หรือเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งคณะกรรมการคณะหนึ่งประกอบด้วยกรรมการจำนวนสิบห้าคน เพื่อพิจารณาหาข้อยุติความขัดแย้งโดยแก้ไข ปรับปรุง หรือยืนยันสาระสำคัญในร่างเทศบัญญัตินั้น ทั้งนี้ ให้ยึดถือหลักเกณฑ์ตามกฎหมาย ระเบียบที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนนโยบายของท้องถิ่นและประชาชนเป็นสำคัญ คณะกรรมการตามวรรคหนึ่ง ให้ประกอบด้วยสมาชิกสภาเทศบาลซึ่งสภาเทศบาลเสนอจำนวนเจ็ดคน และบุคคลซึ่งเป็นหรือมิได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลมีมติไม่รับหลักการ และให้กรรมการทั้งสิบสี่คนร่วมกันปรึกษาและเสนอบุคคล ซึ่งมีได้เป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการ นายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็นสมาชิกสภาเทศบาลคนหนึ่ง ทำหน้าที่เป็นประธานกรรมการดังกล่าวภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่กรรมการครบจำนวนสิบสี่คน

ในกรณีที่ไม่สามารถเสนอบุคคลที่จะทำหน้าที่เป็นกรรมการหรือประธานกรรมการได้ภายในกำหนดเวลาดำวรรคสองหรือกรรมการหรือประธานกรรมการไม่ปฏิบัติ

หรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดตั้งบุคคลซึ่งมิได้เป็นนายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรีเลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และมีได้เป็น สมาชิกสภาเทศบาลทำหน้าที่กรรมการหรือประธานกรรมการดังกล่าวให้ครบตามจำนวน ให้คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งพิจารณาร่างเทศบัญญัติให้แล้วเสร็จ ภายในสิบห้าวัน นับตั้งแต่วันที่ได้แต่งตั้งประธานกรรมการในคราวแรก แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีที่คณะกรรมการไม่สามารถพิจารณาให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด ให้ประธาน กรรมการรวบรวมผลการพิจารณาแล้ววินิจฉัยชี้ขาดโดยเร็ว แล้วรายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดส่งร่างเทศบัญญัติที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการ หรือประธาน กรรมการในวรรคสี่ให้นายกเทศมนตรีโดยเร็ว (มาตรา 62 ตรี) แล้วให้นายกเทศมนตรีเสนอ ร่างเทศบัญญัติดังกล่าวต่อสภาเทศบาล ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับร่างเทศบัญญัติจากผู้ว่า ราชการจังหวัด หากนายกเทศมนตรีไม่เสนอร่างเทศบัญญัตินั้นต่อสภาเทศบาลภายในเวลาที่ กำหนด ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดรายงานต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เพื่อสั่งให้ นายกเทศมนตรีพ้นจากตำแหน่ง(มาตรา 61 ทวิ) ให้สภาเทศบาลพิจารณาร่างเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายตาม มาตรา 62 ตรี วรรคห้า ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ ได้รับร่างเทศบัญญัติจากนายกเทศมนตรี หากสภาเทศบาลพิจารณาไม่แล้วเสร็จภายในกำหนด หรือมีมติไม่เห็นชอบ ให้ตราเทศบัญญัตินั้นให้ร่างเทศบัญญัตินั้นตกไป และให้ใช้เทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายในปีงบประมาณปีที่แล้วไปพลางก่อน ในกรณีเช่นว่านี้ ให้ผู้ว่าราชการ จังหวัดเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ให้มีคำสั่งยุบสภาเทศบาล (มาตรา 62 จัตวา)

ในการพิจารณาร่างเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายของสภาเทศบาล การเสนอ การแปรญัตติ หรือการกระทำด้วยประการใดๆ ที่มีผลให้สมาชิกมีส่วน ไม่ว่าโดยตรงหรือ โดยอ้อมในการใช้งบประมาณรายจ่าย จะกระทำมิได้(มาตรา 62 จัตวา)

เมื่อนายอำเภอในกรณีแห่งเทศบาลตำบลในอำเภอนั้น หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ในกรณีแห่งเทศบาลเมืองและเทศบาลนครเห็นว่า นายกเทศมนตรี หรือรองนายกเทศมนตรี ผู้ใดปฏิบัติภารกิจของเทศบาล ไปในทางที่อาจเป็นการเสียหายแก่เทศบาล หรือเสียหายแก่ราชการ และนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ได้ชี้แจงแนะนำตักเตือนแล้วไม่ปฏิบัติ ตามนายอำเภอหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี มีอำนาจที่จะสั่งเพิกถอนหรือสั่งให้ระงับ การปฏิบัติของนายกเทศมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย ทราบภายในกำหนดสิบห้าวันนับ ตั้งแต่วันที่มิคำสั่งเพื่อให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยวินิจฉัยสั่งการตามสมควร

(มาตรา 72)

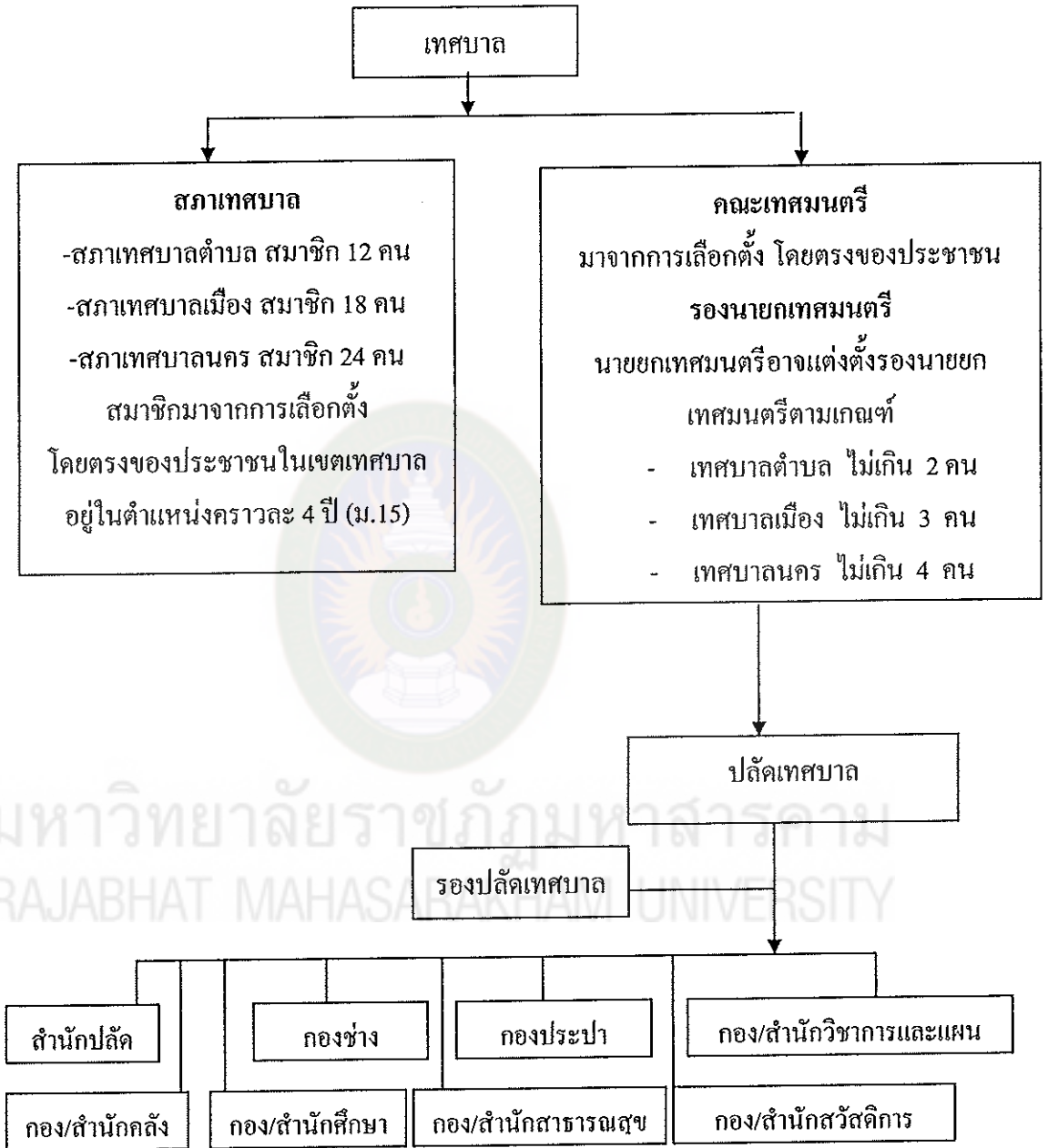
ในกรณีที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเห็นว่า นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาล ปฏิบัติการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือสวัสดิภาพของประชาชน ละเลยไม่ปฏิบัติตามหรือปฏิบัติการไม่ชอบด้วยอำนาจหน้าที่ หรือแก่ราชการให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยพร้อมด้วยหลักฐาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย อาจใช้ดุลพินิจสั่งให้นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี ประธานสภาเทศบาล หรือรองประธานสภาเทศบาลพ้นจากตำแหน่งก็ได้ คำสั่งของ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยให้เป็นที่สุด (มาตรา 73)

นอกจากนี้องค์การเทศบาลยังมีพนักงานเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของ เทศบาลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงานก็ได้ซึ่งมีความ เกี่ยวพันกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด และจัดแบ่งการบริหารออกเป็น ส่วน ต่างๆ ตามปริมาณและคุณภาพของงาน โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้บังคับบัญชาและรับผิดชอบ ในงานประจำทั่วไปของเทศบาล (มูลนิธิส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. 2545 : 26)

2. โครงสร้างของเทศบาล

กล่าวโดยสรุป โครงสร้างของเทศบาลประกอบด้วย สภาเทศบาล นายกเทศมนตรีและพนักงานเทศบาล โดยจะมีนายกเทศมนตรีทำหน้าที่ฝ่ายบริหาร และ ปลัดเทศบาลทำหน้าที่ฝ่ายปกครองบังคับบัญชาพนักงานเทศบาล ซึ่งเป็นฝ่ายข้าราชการประจำ

โครงสร้างของเทศบาล

แผนภูมิตี่ 1 โครงสร้างของเทศบาล ที่มา : พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496
แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546

3. หน้าที่ของเทศบาล

อำนาจหน้าที่หรืองานของเทศบาลแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ อำนาจหน้าที่ บทบาท ตามที่กฎหมายกำหนดตามข้อบัญญัติในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ระบุที่มาของ อำนาจหน้าที่ บทบาทของเทศบาล จัดตั้งเทศบาล และกฎหมายอื่นๆ กำหนดไว้เป็นหน้าที่ที่ ต้องกระทำตามอำนาจหน้าที่ บทบาท ที่เทศบาลมีอำนาจพิจารณากระทำการแบ่งอำนาจหน้าที่ หรืองานของเทศบาลยังแตกต่างกันไปในเทศบาลแต่ละระดับ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 เทศบาลตำบล แบ่งออกได้สามประการดังนี้

ประการที่หนึ่ง หน้าที่ที่ต้องกระทำ (มาตรา 50)

- 1) การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
- 2) ให้มีและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำ
- 3) รักษาความสะอาดถนนหรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัด ขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล

4) การป้องกันและระงับโรคติดต่อ

5) ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง

6) ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม

7) หน้าที่อื่นๆ ซึ่งมีคำสั่งของกระทรวงมหาดไทย หรือมีกฎหมายบัญญัติ

ให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

ประการที่สอง หน้าที่ที่เทศบาลตำบลอาจกระทำได้ตามความจำเป็นหรือมี สักยภาพกระทำได้ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดกิจการใดๆ ในเขต เทศบาลดังต่อไปนี้ (มาตรา 51)

1) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา

2) ให้มีโรงฆ่าสัตว์

3) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม

4) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน

5) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร

6) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้

7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

8) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ

9) ให้มีเทศพาณิชย์

ประการที่สาม หน้าที่ที่เทศบาลตำบลต้องกระทำตามกฎหมายอื่นๆ กำหนดไว้ ได้แก่ พระราชบัญญัติภาษีโรงเรือนและที่ดิน พระราชบัญญัติ ควบคุมอาคาร พระราชบัญญัติทะเบียนราษฎร พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า เป็นต้น

3.2 เทศบาลเมือง แบ่งออกได้สามประการ ดังนี้

ประการที่หนึ่ง หน้าที่ที่เทศบาลเมืองต้องกระทำในเขตเทศบาล มีดังนี้

1) หน้าที่บังคับให้เทศบาลตำบลต้องกระทำตามหน้าที่ของเทศบาลตำบลดังกล่าวแล้วข้างต้น (มาตรา 50) ซึ่งเทศบาลเมืองต้องยึดถือเป็นหน้าที่ของเทศบาลเมืองด้วย ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลเมือง มีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล (มาตรา 53) ดังต่อไปนี้

- 2) ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
- 3) ให้มีโรงฆ่าสัตว์
- 4) ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์และรักษาคนเจ็บไข้
- 5) ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
- 6) ให้มีและบำรุงส้วมสาธารณะ
- 7) ให้มีและบำรุงการไฟฟ้า หรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
- 8) ให้มีการดำเนินกิจการโรงรับจำนำหรือสถานสินเชื่อท้องถิ่น

ประการที่สอง หน้าที่ที่เทศบาลเมือง อาจกระทำได้ตามความจำเป็นหรือมีศักยภาพกระทำได้ (มาตรา 54) ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเมือง อาจทำกิจการใดๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

- 1) ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือและท่าข้าม
- 2) ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
- 3) บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
- 4) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
- 5) ให้มีและบำรุงโรงพยาบาล
- 6) ให้มีการสาธารณสุข
- 7) จัดทำกิจการซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
- 8) จัดตั้งและบำรุงโรงเรียนอาชีวศึกษา
- 9) ให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการศึกษาและกีฬา
- 10) ให้มีและบำรุงสวนสาธารณะ สวนสัตว์ และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

11) ปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม และรักษาความสะอาดเรียบร้อยของท้องถิ่น

12) เทศพาณิชย์

ประการที่สาม หน้าที่ที่เทศบาลเมืองต้องกระทำตามกฎหมายอื่น ๆ

3.3 เทศบาลนคร แบ่งออกได้สามประการดังนี้

ประการที่หนึ่ง หน้าที่ที่เทศบาลนครต้องกระทำในเขตเทศบาล

1) หน้าที่ที่บังคับให้เทศบาลตำบล และเทศบาลเมืองต้องกระทำตามหน้าที่ของเทศบาล ดังกล่าวแล้วข้างต้น (มาตรา 50, 53) เป็นหน้าที่ของเทศบาลนครต้องกระทำ

2) การให้บริการแก่ราษฎรเพิ่มขึ้น ได้แก่ การจัดให้มีและบำรุงสงเคราะห์แม่และเด็ก และกิจการอื่นๆ ซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข

ประกาศที่สอง หน้าที่ที่เทศบาลนคร อาจกระทำได้ตามความจำเป็นหรือมีศักยภาพกระทำได้ (มีรายการเช่นเดียวกับหน้าที่ที่เทศบาลเมืองอาจกระทำได้ดังกล่าวไว้ข้างต้น) (มาตรา 51, 54)

ประการที่สาม หน้าที่ที่เทศบาลนครต้องกระทำตามกฎหมายอื่น ๆ

นอกจากนี้ยังมีการปรับปรุงหน้าที่เพิ่มเติมของเทศบาล เพื่อสนองตอบต่อการเปลี่ยนแปลงของท้องถิ่น ต่อความจำเป็น ความต้องการของราษฎร ในกรณีที่โครงการแผนพัฒนาของเทศบาล ต้องเกี่ยวข้องกับท้องถิ่นอื่นๆ ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ต้องติดต่อประสานงาน จัดทำนอกอาณาเขตเทศบาลนคร (มาตรา 56) ภายใต้ข้อบังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลนครมีหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1) กิจการตามที่ระบุไว้ในมาตรา 53
 2) ให้มีและบำรุงการสงเคราะห์มารดาและเด็ก
 3) กิจการอย่างอื่นซึ่งจำเป็นเพื่อการสาธารณสุข
 4) การควบคุมสุขลักษณะและอนามัยในร้านจำหน่ายอาหาร โรงมหรสพ และสถานบริการอื่น

5) จัดการเกี่ยวกับที่อยู่อาศัยและการปรับปรุงแหล่งเสื่อมโทรม

6) จัดให้มีและควบคุมตลาด ท่าเทียบเรือ ท่าข้ามและที่จอดรถ

7) การวางผังเมืองและการควบคุมการก่อสร้าง

8) การส่งเสริมกิจการการท่องเที่ยว

เทศบาลนครอาจจัดทำกิจการอื่นๆ ตามมาตรา 54 (มาตรา 57) และทำการนอกเขตเทศบาลและการทำการร่วมกับบุคคลอื่น (มาตรา 57 ทวิ) เทศบาลอาจทำการนอกเขต เมื่อมีคำสั่งจากกระทรวงมหาดไทย

1. การนั้นจำเป็นต้องทำและเป็นการที่เกี่ยวข้องกับกิจการที่ดำเนินตามอำนาจหน้าที่อยู่ภายใต้เขตของตน

2. ได้รับความยินยอมจากสภาเทศบาล คณะกรรมการสุขภาพภิบาลสภาจังหวัด หรือสภาตำบลแห่งท้องถิ่นที่เกี่ยวข้อง

3. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย เทศบาลอาจทำการร่วมกับบุคคลอื่น โดยก่อตั้งบริษัทจำกัด หรือถือหุ้นในบริษัทจำกัด (มาตรา 57 ครี) เมื่อ

3.1 บริษัทจำกัดนั้นมีวัตถุประสงค์เฉพาะเพื่อกิจการค้าขายอันเป็นสาธารณูปโภค

3.2 เทศบาลต้องถือหุ้นเป็นมูลค่าเกินกว่าร้อยละห้าสิบของทุนที่บริษัทนั้นจดทะเบียนไว้ในกรณีที่มีหลายเทศบาล องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล หรือสุขภาพิบาล ถือหุ้นอยู่ในบริษัทเดียวกันให้นับหุ้นที่ถือหุ้นนั้นรวมกัน

4. ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยการเปลี่ยนแปลงจำนวนหุ้นที่เทศบาลถืออยู่ในบริษัทจำกัด ต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยความใน 1) และ 2) ของวรรคหนึ่ง ไม่ใช่บังคับในกรณีที่บริษัทจำกัดที่เทศบาลร่วมก่อตั้งหรือถือหุ้นอยู่ด้วยมาตรา 58

ถ้ามีกิจการใดอันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของเทศบาลตั้งแต่สองแห่งขึ้นไปที่จะร่วมกันทำ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างยิ่ง ก็ให้จัดตั้งเป็นองค์การขึ้นเรียกว่า สหการ มีสภาพเป็นทบวงการเมือง และมีคณะกรรมการบริหาร ประกอบด้วยผู้แทนของเทศบาลที่เกี่ยวข้องอยู่ด้วย การจัดตั้งสหการจะทำได้ก็แต่โดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา ซึ่งจะได้กำหนดชื่อ อำนาจหน้าที่และระเบียบการดำเนินงานไว้การขุบเลิกสหการให้ตราเป็นพระราชกฤษฎีกา โดยกำหนดวิธีการ

จัดทรัพย์สินไว้ด้วย (มาตรา 58) สหการอาจได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาล และอาจกู้เงินได้ภายใต้บังคับมาตรา 66 (5) หรือ (6) (มาตรา 59)

3.4 นายกเทศมนตรี จะทำหน้าที่กำหนดนโยบาย แนวทางการปฏิบัติงานในการพัฒนาท้องถิ่น ให้มีความเจริญก้าวหน้าการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไป เพื่อประโยชน์สุขของประชาชนโดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้

คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้นและหลักเกณฑ์ และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด ตามนโยบายของตนเอง หรือกลุ่มหรือพรรคที่ได้หาเสียงไว้กับประชาชน นายกเทศมนตรี จึงมีอำนาจควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารกิจการของเทศบาลทั้งหมด และยังมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านที่ได้บัญญัติในกฎหมายว่าด้วยการปกครองท้องถิ่น และกฎหมายอื่นๆ เช่น การป้องกันอาชญากรรม ซึ่งเจองบม ราษฎรการให้สวัสดิการ เป็นต้น

นายกเทศมนตรีมีอำนาจหน้าที่ (อ้างถึงใน ศิรินารด บัวสอน 2548 : 49)

1. กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการของเทศบาลให้เป็นไปตามกฎหมาย เทศบัญญัติ
2. สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการของเทศบาล
3. แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี
4. วางระเบียบเพื่อให้งานของเทศบาลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย
5. รักษาการให้เป็นไปตามเทศบัญญัติ
6. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้และกฎหมายอื่น

3.5 พนักงานเทศบาล เป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานประจำสำนักงาน หรือนอกสำนักงานเป็นผู้นำนโยบายของคณะเทศมนตรีไปปฏิบัติ โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับดูแลการปฏิบัติ โดยมีปลัดเทศบาลเป็นผู้รับผิดชอบในการกำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการกำหนดส่วนราชการของเทศบาล พ.ศ.2542 แบ่งออกเป็น 12 หน่วยงาน ดังนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล มีหน้าที่ดำเนินการให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนและนโยบายของเทศบาล ทั้งมีหน้าที่เป็นเลขานุการสภาเทศบาลและ คณะเทศมนตรี เกี่ยวกับงานสารบรรณ งานธุรการ งานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย งานการเจ้าหน้าที่งานทะเบียนราษฎร ตลอดจนงานอื่นๆ ที่มีได้กำหนดไว้เป็นงานของหน่วยงานใด โดยเฉพาะ

2. สำนักการคลัง/กองคลัง หรือฝ่ายคลัง มีหน้าที่เกี่ยวกับเงิน และการบัญชี การจัดเก็บภาษีต่างๆ ตลอดจนการควบคุมดูแลพัสดุ และทรัพย์สินของเทศบาล ประกอบด้วย

งานการเงินและบัญชี งานพัฒนารายได้ งานผลประโยชน์ งานเร่งรัดรายได้ งานแผนที่ภาษี งานทะเบียนทรัพย์สิน งานบริการข้อมูลแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน

3. กองหรือฝ่ายสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม มีหน้าที่ แนะนำ ช่วยเหลือด้านการเจ็บป่วยของประชาชน การป้องกัน การระงับโรคติดต่อ การสุขาภิบาลและรักษาความสะอาด งานสัตวแพทย์ ตลาดสาธารณะ ตลอดจนการควบคุมการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของประชาชน

4. สำนักช่าง/กองช่าง หรือฝ่ายช่างมีหน้าที่เกี่ยวกับการควบคุมงานก่อสร้างอาคาร เพื่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง งานเกี่ยวกับไฟฟ้าสาธารณะ งานบำรุงรักษาทางบก ทางระบายน้ำ สวนสาธารณะ งานสำรวจและแบบแผน งานสถาปัตยกรรมและผังเมือง ตลอดจนงานสาธารณูปโภค

5. สำนักการศึกษา/กองการศึกษา หรือฝ่ายการศึกษามีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิบัติงานในด้านการศึกษาระดับพื้นฐานของประชาชน งานด้านการสอน การนิเทศการศึกษา งานการศึกษานอกโรงเรียน และงานกิจกรรมเด็ก และเยาวชน

6. กองหรือฝ่ายวิชาการและแผนงาน มีหน้าที่ดำเนินการเกี่ยวกับงานวิชาการ และการวางแผนพัฒนาเทศบาล ประกอบด้วย งานวิเคราะห์นโยบาย และแผนงานวิจัยและประเมินผล งานนิติการ การจัดทำงบประมาณ และงานประชาสัมพันธ์

7. กองหรือฝ่ายสวัสดิการสังคม มีหน้าที่ควบคุมดูแล และรับผิดชอบการปฏิบัติงานเกี่ยวกับงานสังคมสงเคราะห์ งานสวัสดิการเด็ก และเยาวชน และงานพัฒนาชุมชน

8. กองหรือฝ่ายช่าง มีหน้าที่กำจัดมูลฝอย บำบัดน้ำเสีย ประกอบไปด้วยงานกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล งานเครื่องกล และซ่อมบำรุงงานโรงงาน และวิเคราะห์คุณภาพน้ำ

9. กองหรือฝ่ายการแพทย์ มีหน้าที่เกี่ยวกับ งานรักษาพยาบาลประชาชน ประกอบไปด้วย ฝ่ายบริการการแพทย์ ฝ่ายการพยาบาล และศูนย์บริการสาธารณสุข (กองหรือฝ่ายการแพทย์จะจัดตั้งขึ้นเฉพาะเทศบาลนคร ซึ่งมีรายได้เพียงพอสำหรับการจัดสร้างโรงพยาบาลและการบริหารงาน)

10. กองหรือฝ่ายการประปา มีหน้าที่เกี่ยวกับงานผลิตน้ำประปา งานวางระบบท่อประปา งานจำหน่ายน้ำประปาให้ประชาชน งานจัดเก็บรายได้การประปา

11. หน่วยงานตรวจสอบภายใน มีหน้าที่ตรวจสอบและกั่นกรองให้

ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะแก่ปลัดเทศบาลเกี่ยวกับงานการเงินและควบคุมตรวจสอบ
ด้านอื่นๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

12. หน่วยงานแขวง มีหน้าที่ให้บริการประชาชนเกี่ยวกับงานทะเบียนราษฎร
งานป้องกัน และบรรเทาสาธารณภัย การศึกษา การสวัสดิการสังคม สาธารณสุข การช่างการ
ประปา แขวงเป็นหน่วยงานย่อยที่จำลองรูปแบบเทศบาลเพื่อรองรับความเจริญเติบโต ของ
เมืองและเพื่อเป็นการบริการประชาชนให้ทั่วถึง ซึ่งจะสามารถจัดตั้งแขวงได้ในกรณีที่เป็น
เทศบาลขนาดใหญ่มีพื้นที่ไม่ต่ำกว่า 20 ตารางกิโลเมตร ประชากรไม่ต่ำกว่า 100,000 คน
มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน 60 ล้านบาทขึ้นไป

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการกำหนดส่วนราชการของเทศบาล
พ.ศ. 2541 (2541 ; อ้างถึงใน วิชิต โปธาราม. 2547 : 16-17) ระเบียบนี้กำหนดให้
การบริหารงานของเทศบาล แบ่งส่วนราชการดังต่อไปนี้

1. สำนักปลัดเทศบาล
2. กองการประปาหรือฝ่ายการประปา
3. กองการแพทย์หรือฝ่ายการแพทย์
4. สำนักการศึกษาหรือกองการศึกษา จัดแบ่งงานภายในดังนี้
 - 4.1 ฝ่ายบริหารทั่วไปหรืองานธุรการ
 - 4.2 ส่วนหรือฝ่ายบริหารการศึกษา
 - 4.3 ส่วนส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม หรือฝ่ายพัฒนา
การศึกษา
5. สำนักงานคลัง กองคลัง หรือฝ่ายคลัง จัดแบ่งส่วนงานภายใน ดังนี้
 - 5.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป หรืองานธุรการ
 - 5.2 ส่วนบริหารงานคลัง หรือฝ่ายบริหารงานคลัง
 - 5.3 ส่วนพัฒนารายได้ หรือฝ่ายพัฒนารายได้
 - 5.4 ส่วนแผนที่ภาษีและทะเบียนทรัพย์สิน หรือฝ่ายแผนที่ภาษีและ
ทะเบียนทรัพย์สิน
6. สำนักการช่าง กองช่าง หรือฝ่ายช่าง จัดแบ่งส่วนงานภายใน ดังนี้
 - 6.1 ฝ่ายบริหารทั่วไป หรืองานธุรการ
 - 6.2 ส่วนควบคุมอาคารและผังเมือง หรือฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง
 - 6.3 ส่วนควบคุมก่อสร้าง หรือฝ่ายควบคุมการก่อสร้าง

- 6.4 ส่วนการโยธา หรือฝ่ายการโยธา
- 6.5 ส่วนช่างสุขาภิบาล หรือฝ่ายช่างสุขาภิบาล
- 7. กองช่างสุขาภิบาล หรือฝ่ายการโยธา
- 8. กองวิชาการและแผนงาน หรือฝ่ายวิชาการและแผนงาน
- 9. กองสวัสดิการสังคม หรือฝ่ายสวัสดิการสังคม
- 10. สำนักการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม กองการสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อมหรือฝ่ายสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม จัดแบ่งส่วนงานภายใน ดังนี้
 - 10.1 ฝ่ายบริหารงานทั่วไป หรืองานธุรการ
 - 10.2 ส่วนส่งเสริมสุขภาพ หรือฝ่ายส่งเสริมสุขภาพ
 - 10.3 ส่วนอนามัยและสิ่งแวดล้อม หรือฝ่ายอนามัยและสิ่งแวดล้อม
 - 10.4 ส่วนบริการสาธารณสุข หรือฝ่ายบริการสาธารณสุข
- 11. หน่วยงานตรวจสอบภายในขึ้นตรงต่อปลัดเทศบาล
- 12. แขวง

4. การบริหารงานเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

4.1 การจัดตั้งและความเป็นมาของเทศบาลเมืองท่าบ่อ

เมื่อก่อนอำเภอท่าบ่อเป็นหมู่บ้านเล็กๆ ตั้งอยู่ริมฝั่งแม่น้ำโขงตรงข้ามกับประเทศลาว (ปัจจุบัน คือ สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว) มีน้ำโขงเป็นพรมแดน ซึ่งเป็นแม่น้ำหลักและรอง คือ ห้วยน้ำโมง

ประชาชนของบ้านท่าบ่อ มีกระจัดกระจายอยู่ตามริมฝั่งแม่น้ำโขงและห้วยโมง ไม่มากนัก มักจะอยู่รวมกันเป็นกลุ่มเล็กๆ เรียกว่าคุ้ม แต่ละคุ้มมี 10-15 หลังคาเรือน ประชากรประมาณ คุ้มละ 200-300 คน เช่น

คุ้มท่าคกเรือ คือ วัดท่าคกเรือ ในปัจจุบัน

คุ้มโพนบก คือ วัดธรรมคุณ ในปัจจุบัน

คุ้มโนนทัน คือ หมู่ 2 ต.ท่าบ่อ ในปัจจุบัน

คุ้มศรีชมชื่น คือ วัดแก้วพิจิตร ในปัจจุบัน

คุ้มโพนกอก คือ วัดสระแก้ว ในปัจจุบัน

คุ้มวัดคอนตาล คือ วัดสร้างตามบ้าน ซึ่งเดิมอยู่ริมฝั่งโขง ห้วยโมง

แต่น้ำกัดเซาะตลิ่งพังจึงย้ายมาอยู่ที่ปัจจุบัน (เดิมเคยมีศิลาเลขปัจจุบันตัวหนังสือเลอะเลือนและ

หายไปแล้ว)

คุ้มวัดองค์คือ คือ วัดศรีชมพองค์คือ ในปัจจุบัน ประชากรส่วนใหญ่นับถือ พระพุทธศาสนาควบคู่ไปกับการนับถือผี มีผีบรรพบุรุษ ผีแดน ผีเหล็กหลักเมือง มีการทำพิธีเลี้ยงผี (ลงนางเทียม) ทุกคุ้มในเดือนอ้าย (เดือนมกราคม) เดือนยี่ (เดือนกุมภาพันธ์) เดือนสาม (มีนาคม) และเดือนสี่ (เมษายน)

เมื่อสยามสละสิทธิ์ฝั่งซ้ายปากตะวันตกให้ฝรั่งเศส พ.ศ. 2436 พระกฤษณ์ (ชาติ,สาตี กฤษณ์) เจ้าเมืองจันทบุรี (เวียงจันทร์) จึงอพยพผู้คนมากกว่าครึ่งเมือง ข้ามแม่น้ำโขงมาตั้งถิ่นฐานร่วมกับชนพื้นเมืองเดิม ณ บ้านท่าบ่อเกลือ ฝั่งขวาซึ่งเป็นด่านท่าเรือสำคัญแห่งหนึ่งมาตั้งแต่โบราณ ล้นเกล้ารัชกาลที่ 5 ทรงปีติโสมนัส ในความจงรักภักดีในครั้งนี้ โปรดให้พระกฤษณ์ เป็นเจ้าเมืองตลอดชีวิต พ.ศ. 2438 ยกบ้านนี้ เป็นเมืองท่าบ่อ ขึ้นกับจังหวัดอุดรธานี และถูกยุบเป็นอำเภอท่าบ่อ ขึ้นกับจังหวัดหนองคาย

เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2498 เทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย เดิมมีฐานะเป็นสุขาภิบาลจัดตั้งขึ้นโดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย โดยมีพื้นที่ 2.80 ตารางกิโลเมตรต่อมาได้มีการขยายเขตสุขาภิบาลออกเป็น 11.30 ตารางกิโลเมตร โดยประกาศของกระทรวงมหาดไทย

เมื่อวันที่ 10 มกราคม 2516 และในปี พ.ศ. 2533 กระทรวงมหาดไทยประกาศให้เป็นสุขาภิบาลท่าบ่อ ที่มีฐานะการคลังเพียงพอที่จะบริหารงานได้ จึงให้มีการเลือกตั้งตามประกาศกระทรวงมหาดไทย

เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542 สุขาภิบาลท่าบ่อได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลท่าบ่อ โดยมีนายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์ เป็นนายกเทศมนตรีคนแรก และล่าสุดกระทรวงมหาดไทย ได้มีประกาศยกฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมืองท่าบ่อ

เมื่อวันที่ 8 มีนาคม พ.ศ. 2547 ประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่อง เปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง โดยที่มีเทศบาลตำบล ซึ่งมีราษฎรตั้งแต่หนึ่งหมื่นคนขึ้นไป ทั้งมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่อันต้องทำตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มีความประสงค์ที่จะเปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมืองและกระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่า เทศบาลตำบลนั้นเข้าเงื่อนไขหลักเกณฑ์ตามมาตรา 10 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 สมควรให้เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลเมืองตามประสงค์

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 10 และมาตรา 13 แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเทศบาล (ฉบับที่ 12) พ.ศ. 2546 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยจึงประกาศเปลี่ยนแปลงฐานะเทศบาลตำบลเป็นเทศบาลเมือง

วันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2547 ได้มีการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ทีมของนายสุรศักดิ์ โสตะวงษ์ ได้รับเลือกมากที่สุด คณะผู้บริหารเทศบาลชุดใหม่จึงเป็น คณะของนายสุรศักดิ์ โสตะวงษ์ เป็นหัวหน้าทีม ได้เป็นนายกเทศมนตรี จึงเป็นที่มาของคำขวัญประจำเทศบาลเมืองท่าบ่อว่า

“อ้อยหวานพันกอ หลวงพ่อองค์
เลื่องลือไບยา ตระการตาเฟอร์นิเจอร์
เลิศเลอไม้ค้ำ ประวัติศาสตร์ท่าเสด็จ
สวนสมเด็จพระย่ารำรึนรมย์ ชื่นชมสองฝั่งโขง
อิมจรรโลงเส้นหมี่ อร่อยดีหมุย
ท่าบ่อเมืองน่าอยู่เอ๋ย”

4.2 ลักษณะที่ตั้ง

สำนักงานเทศบาลเมืองท่าบ่อ ตั้งอยู่อาคารเลขที่ 999 หมู่ที่ 8 ถนนท่าเสด็จ ตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

พื้นที่เทศบาลเมืองท่าบ่อ อยู่ห่างจากจังหวัดหนองคายไปทางทิศตะวันตก ตามถนนทางหลวงแผ่นดิน 24 กิโลเมตร และมีพื้นที่ทั้งหมด 12.62 ตารางกิโลเมตร

4.3 อาณาเขตติดต่อ

4.3.1 ทิศเหนือ จดลำห้วยโมง ตำบลกองนาง

4.3.2 ทิศใต้ จดบ้านนาข้างน้ำ เขตองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบ่อ

4.3.3 ทิศตะวันออก จดเขตเทศบาลตำบลโพนสา

4.3.4 ทิศตะวันตก จดบ้านทุ่ม เขตองค์การบริหารส่วนตำบลน้ำโมง

4.4 สังคม

ประชากร : มีประชากรรวมทั้งสิ้น 20,606 คน เป็นชาย 10,146 คน หญิง 10,460 คน จำนวนครัวเรือน 5,836 ครัวเรือน จำนวนประชากรหมู่ที่ 6 ชุมชนบ่อแก้ว, ชุมชนตลาดสด, ชุมชนสนามกีฬาป่าตาล ตำบลท่าบ่อ มีประชากรมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 12.82 ของประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย และหมู่ที่ 2 ชุมชนโรงเรียนเก่าบ้านน้ำโมง ตำบลน้ำโมง มีประชากรน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.86 ของ

ประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ความหนาแน่นเฉลี่ย 1,603 คน ต่อตารางกิโลเมตร โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.5 เขตการปกครอง

4.5.1 ตำบลท่าบ่อ หมู่ที่ 1,2,3,4,5,6,8,9,11,12 และ 13 (หมู่ที่ 7,10 อยู่ในเขตองค์การบริหารตำบลท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

4.5.2 ตำบลน้ำโมง หมู่ที่ 1,2 และ 8

ตารางที่ 1 ข้อมูลประชากรของเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

หมู่ที่	ชุมชน	ตำบล	จำนวนประชากร		
			ชาย	หญิง	รวม
1	ป่าจิว	ท่าบ่อ	849	821	1,670
2	ท่าบ่อ	ท่าบ่อ	736	811	1,547
3	ธรรมคุณร่วมใจพัฒนาผาสุก	ท่าบ่อ	1,044	1,129	2,173
4	โลกน้อยพัฒนาผาสุก, อัมพวัน	ท่าบ่อ	1,070	1,136	2,206
5	หกแยกร่วมใจพัฒนา	ท่าบ่อ	867	862	1,729
6	บ่อแก้ว,ตลาดสด,สนามกีฬาป่าตาล	ท่าบ่อ	1,324	1,331	2,655
8	บ้านท่าเสด็จ	ท่าบ่อ	643	631	1,274
9	วัดแก้วพิจิตร	ท่าบ่อ	584	579	1,163
11	สระแก้วร่วมใจพัฒนา	ท่าบ่อ	882	926	1,808
12	ประตูเมืองมิตรภาพ	ท่าบ่อ	510	537	1,047
13	นาคาว	ท่าบ่อ	374	344	718
1	ศรีบุญเรืองหมู่ 1, ศรีมงคล หมู่ 2	น้ำโมง	663	746	1,409
2	โรงเรียนเก่าบ้านน้ำโมง	น้ำโมง	275	300	575
8	ศรีชมพูบ้านน้ำโมง	น้ำโมง	325	307	632
รวม			10,146	10,460	20,606

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลเมืองท่าบ่อ

(ข้อมูลเมื่อวันที่ 4 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551)

5. นโยบายสาธารณะของเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย

5.1 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน

ด้านการคมนาคม เทศบาลเมืองท่าบ่อได้ดำเนินการก่อสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็ก (คส.) เกาะกลางถนน ทางระบายน้ำ ปรับปรุงตรอก ซอย รวม 38 แห่งโดยใช้งบประมาณทั้งสิ้น 13,417,550 บาท

5.2 ด้านการสาธารณสุข

5.2.1 งานประปา เทศบาลเมืองท่าบ่อ ได้รับสัมปทานประกอบกิจการทำน้ำประปาครั้งแรกจากกระทรวงมหาดไทย เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน 2533 อายุสัมปทาน 25 ปี ซึ่งปัจจุบันได้ใช้แหล่งน้ำดิบจากแม่น้ำโขงสูบน้ำจ่ายน้ำประปาให้กับประชาชน โดยมีอัตราการผลิตน้ำประปาปริมาณ 5,500 ลบ.ม./วัน และยังได้ดำเนินการซ่อมแซมปรับปรุงระบบการประปา และขยายเขตการจ่ายน้ำประปาให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นจนสามารถจ่ายน้ำประปาให้กับผู้ใช้น้ำในปัจจุบันได้ถึง 4,030 ราย

5.2.2 งานไฟฟ้า ดำเนินการขยายเขตไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 9 แห่ง งบประมาณ 99,201.48 บาท

5.3 ด้านการสาธารณูปการ

ดำเนินการจัดทำโครงการก่อสร้างปรับปรุงศาลหลักเมือง โครงการปรับปรุงสถานนันทนาการ โครงการก่อสร้างหอกระจายข่าว โครงการก่อสร้างลานกีฬาอเนกประสงค์ โครงการก่อสร้างโรงจอดรถดับเพลิง และอื่นๆ จำนวน 10 โครงการ งบประมาณ 3,006,300 บาท

5.4 การพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ

5.4.1 งานส่งเสริมการค้ากลุ่มอาชีพ เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับชุมชน เขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ เช่น การฝึกอบรมการแพทย์แผนไทย การฝึกอาชีพทำลายผ้าบาติก

5.4.2 งานส่งเสริมการแปรรูปผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร หนึ่งชุมชนหนึ่งผลิตภัณฑ์ เช่น การแปรรูปข้าวเป็นเส้นก๋วยเตี๋ยว การแปรรูปเนื้อหมูเป็นกุนเชียง หมูยอ หมูแผ่น

5.4.3 การส่งเสริมการท่องเที่ยว เทศบาลเมืองท่าบ่อ มีพื้นที่ติดแม่น้ำโขง ทำให้ทัศนียภาพริมโขงเป็นแหล่งชมวิวดูได้อย่างสวยงาม ซึ่งเมื่ออดีตบริเวณท่าเสด็จของอำเภอท่าบ่อเป็นจุดที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และสมเด็จพระนางเจ้าพระบรมราชินีนาถ ประทับเรือยนต์ดำเนินไปตามลำน้ำโขงเพื่อเสด็จขึ้นยังท่าเรือวัดหายโศก (ตลาดท่าเสด็จ ที่จังหวัด

หนองคายในปัจจุบัน)

นอกจากนี้ยังมีประติมากรรมโดยอาศัยธรรมชาติ นั่นคือการดัดแปลงต้นไม้เป็นรูปร่างต่างๆ ซึ่งเป็นที่ชื่นชอบแก่ผู้มาเยือนเทศบาลเมืองเทศบาลท่าบ่อเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้มีโอกาสถ่ายภาพเป็นที่ระลึก

วัดศรีชมพูนาคคือ บ้านน้ำโมง เป็นแหล่งรวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนทั้งชาวไทยและชาวลาว ที่เดินทางมาสักการะบูชา หลวงพ่อองค์คือ ซึ่งเป็นพระพุทธรูปนั่งขัดสมาธิปรางมารวิชัย หล่อด้วยทองสัมฤทธิ์ หน้าตักกว้าง 3.29 เมตร สูง 4 เมตร โดยจะมีประเพณีสมโภชหรืองานบุญประจำปีในเดือน 4 ตรงกับวันขึ้น 11 ค่ำ

5.5 การพัฒนาทางด้านสังคม

5.5.1 ด้านสาธารณสุขพื้นฐาน เทศบาลเมืองท่าบ่อ พัฒนาแหล่งการค้าตลาดสดให้เป็นสถานที่จำหน่ายอาหาร ที่สะอาด สะดวก ปลอดภัย โดยได้ดำเนินการโครงการนำร่องโครงการก่อสร้าง โครงสร้างและหลังคาตลาดสด เพื่อให้ตลาดสดเทศบาลเมืองท่าบ่อมีโครงสร้างและหลังคาครอบคลุม พื้นที่ให้บริการประชาชนและสามารถรองรับผู้จำหน่ายสินค้าได้มากขึ้น เป็นตลาดที่ดีมีมาตรฐาน

งานจัดระบบสาธารณสุขมูลฐาน โดยการจัดหาบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ให้มีความพร้อมเพื่อบริการเบื้องต้นแก่ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อ

5.5.2 ด้านการศึกษา เทศบาลเมืองท่าบ่อส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาการศึกษา ตั้งแต่ระดับรากหญ้า คือเด็กก่อนวัยเรียน (อายุ 1-3 ปี) จนกระทั่งจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เนื่องจากเทศบาลเมืองท่าบ่อยังไม่มีสถานศึกษาในความรับผิดชอบ ซึ่งมีแต่สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาขั้นพื้นฐาน เขต 1 อยู่ในเขตพื้นที่ จำนวน 3 โรง สังกัด สข. จำนวน 1 โรง โดยเทศบาลเมืองท่าบ่อได้ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้แก่สถานศึกษาในเขต ได้แก่

- 1) ส่งเสริมสนับสนุนการจัดการเรียนรู้
- 2) ดำเนินการโครงการจัดกิจกรรมเยาวชน ด้านยาเสพติด
- 3) ส่งเสริม สนับสนุน สื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา โดยการได้จัดสรรงบประมาณอุดหนุนคอมพิวเตอร์ เพื่อการศึกษาในโรงเรียน จำนวน 3 โรงเรียนรวมทั้งสิ้น 225,000 บาท

4) ส่งเสริม สนับสนุนการศึกษาแก่ผู้ด้อยโอกาส ด้วยการมอบทุนการศึกษาแก่นักเรียนที่เรียนดีแต่ยากจน ทุนละ 500 บาท จำนวน 20 ทุน

ส่งเสริมสนับสนุนศาสนาในท้องถิ่น เพื่อเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชน ซึ่งประชาชนส่วนใหญ่ในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อนับถือศาสนาพุทธ จึงได้จัดกิจกรรมส่งเสริม สนับสนุน กิจกรรมที่เป็นศาสนกิจ และประเพณีทางศาสนา ได้แก่

- 5) กิจกรรมการเข้าวัดฟังธรรมในวันธรรมสวนะ (วันพระ)
- 6) จัดกิจกรรมตั้งโรงทานในวันสำคัญทางศาสนาของท้องถิ่น
- 7) จัดประเพณีทอดผ้าป่าสามัคคี ทอดกฐินสามัคคี

5.5.3 ด้านศิลปและวัฒนธรรมประเพณี เทศบาลเมืองท่าบ่อมีการส่งเสริมสนับสนุนศิลปวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น โดยได้จัดให้มีโครงการกิจกรรมทางด้านศิลปวัฒนธรรมประเพณี ได้แก่ ประเพณีขึ้นปีใหม่, ประเพณีวันสงกรานต์, ประเพณีแห่เทียนวันเข้าพรรษา, ประเพณีแข่งขันเรือยาว ประเพณีลอยกระทงประภควดานางพมาศ เพื่ออนุรักษ์และสืบทอดศิลปและวัฒนธรรมประเพณีที่ดีงามของท้องถิ่น

เทศบาลเมืองท่าบ่อ มุ่งเห็นความสำคัญของการส่งเสริมการออกกำลังกาย การเล่นกีฬาจึงได้ดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬาระเภทต่างๆ ได้แก่ กีฬาฟุตบอลชิงถ้วยพระราชทานสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ เษปกตะกร้อชุมชน, บาสเกตบอลเยาวชน, ฟุตบอลเยาวชน เต้นแอโรบิค เพื่อส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน และประชาชน ได้มีโอกาสแสดงความสามารถในด้านกีฬาและมีสุขภาพที่สมบูรณ์แข็งแรง รวมทั้งส่งเสริมให้มีความสมัครสมานสามัคคีในหมู่คณะ ด้านการจัดกิจกรรมปลูกป่า การรณรงค์ให้ประชาชนรู้จักการประหยัดพลังงานด้วยการรณรงค์ใช้รถจักรยานแทนรถยนต์ ซึ่งนอกจากจะเป็นการประหยัดพลังงานแล้วยังช่วยให้ประชาชนได้ออกกำลังกายอีกด้วย

5.5.4 ด้านสวัสดิการสังคม เทศบาลเมืองท่าบ่อได้ตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิต โดยจัดโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ สำหรับผู้สูงอายุจำนวน 126 ราย โครงการเบี้ยยังชีพคนพิการ จำนวน 29 ราย โครงการเบี้ยยังชีพผู้ป่วยโรคเอดส์ จำนวน 17 ราย และโครงการเบี้ยยังชีพผู้ด้อยโอกาส จำนวน 1 ราย รวมทั้งได้จัดทำบัตรทองเพื่อสุขภาพแก่ประชาชนที่ไม่มีรายได้อหรือผู้มีรายได้น้อยที่ไม่ใช่ข้าราชการ และผู้มีบัตรประกันสังคม จัดโครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ

เทศบาลเมืองท่าบ่อ ยังได้ดำเนินการสำรวจความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน (จปฐ) เพื่อนำข้อมูลที่ได้มาดำเนินการวางแผนการพัฒนาในชุมชนต่อไป

ประชาชนในเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อมีฐานะความเป็นอยู่แตกต่างกันมากคนยากจนมีอาชีพรับจ้าง จึงมีรายได้น้อยไม่เพียงพอกับค่าครองชีพที่สูงขึ้น เทศบาลเมืองท่าบ่อ

จึงจัดให้มีการอบรมด้านอาชีพแก่ประชาชนในชุมชนเพื่อเป็นการเสริมสร้างความรู้ความชำนาญ สามารถนำไปปรับใช้ในการประกอบอาชีพ การปลูกพืชผักสวนครัว การฝึกอบรมให้เกษตรกรบำรุงรักษาดินและทำปุ๋ยชีวภาพ

นายกเทศมนตรีเมืองท่าบ่อ นำคณะผู้บริหารสมาชิกสภาเทศบาลและพนักงานเทศบาล ออกพบปะเยี่ยมเยียนประชาชนใน 19 ชุมชน ตามโครงการเทศบาลพบประชาชน 2548 เพื่อเป็นการให้บริการด้านต่างๆ เช่น โครงการคาราวานแก็งเงิน โครงการพัฒนาศักยภาพชุมชน SML โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

5.6 การพัฒนาด้านการเมืองและการบริหาร

เทศบาลเมืองท่าบ่อที่มีคณะบริหารโดยการนำของ นายสุรศักดิ์ โสตะวงศ์ นายกเทศมนตรีเมืองท่าบ่อยึดหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี สร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างองค์กรภาครัฐภาคเอกชนและชุมชนให้มีส่วนร่วมในการบริหารและส่งเสริมหลายด้านจึงจัดทำกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

5.6.1 การประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้แก่ประชาชน โดยจัดสร้างหอกระจายเสียงส่งเสียงตามสายไปยังชุมชนทั้งหมด 19 แห่ง เพื่อเผยแพร่ข่าวสารข้อมูลทางราชการ อบรมให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ แก่ประชาชน

5.6.2 การจัดกิจกรรมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วม โดยการจัดการแข่งขันกีฬาในเขตชุมชนเทศบาลเมืองท่าบ่อ

5.6.3 การพัฒนาบุคลากรในองค์กรให้มีประสิทธิภาพ โดยการจัดอบรมสัมมนา คูงานของคณะผู้บริหาร สมาชิกเทศบาล และพนักงานเทศบาล จัดส่งบุคลากรดูงานด้านการรักษาสิ่งแวดล้อมของชุมชนเมืองให้เป็นเมืองน่าอยู่ ณ ประเทศออสเตรเลีย และประเทศแถบยุโรปตะวันตก และดูงานด้านการวางผังเมือง ณ ประเทศสวิสเซอร์แลนด์ การจัดการฝึกอบรมและสาธิตการดับเพลิง

5.6.4 จัดระบบบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพ ด้วยการปรับปรุงการประปาเทศบาลเมืองท่าบ่อ การปรับปรุงโครงสร้างและหลังคาตลาดสด รวมทั้งการก่อสร้างห้องน้ำ ห้องส้วม เพื่อเสริมสุขภาพที่ดีแก่ประชาชนที่ดีแก่ประชาชนในชุมชน การปรับปรุงพื้นที่จอดรถดับเพลิงเพื่อสะดวกในการให้บริการดับเพลิงได้ทันทั่วทั้งที่มีเหตุเพลิงไหม้เกิดขึ้น

5.6.5 การพัฒนาเครื่องมือ เครื่องใช้ เพื่อการพัฒนาองค์กร

5.7 การพัฒนาบ้านเมืองด้านการพยากรณ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตามนโยบายของนายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองท่าบ่อ ซึ่งตระหนักถึงความสำคัญของการรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งคุณภาพชีวิตของประชาชน จึงได้ทำโครงการต่างๆ ดังนี้

5.7.1 โครงการปรับปรุงระบบกำจัดขยะมูลฝอย ด้วยวิธีการฝังกลบอย่างถูกหลักสุขาภิบาล จากการกำจัดขยะมูลฝอยแบบเทกองกลางแจ้งในอดีต

5.7.2 โครงการปรับปรุงและสร้างสวนสาธารณะ เทศบาลเมืองท่าบ่อ เสริมสร้างจิตสำนึกต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและสิ่งแวดล้อม จึงดำเนินการปรับปรุงสภาพสิ่งแวดล้อมภายในเขตเทศบาล เพื่อจัดให้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจแก่ประชาชน เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวภายในเขตเทศบาล สวนสาธารณะท่าเสด็จ เป็นสวนสาธารณะที่สร้างขึ้นเพื่อความสวยงาม เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจตลอดทั้งปีเป็นแหล่งท่องเที่ยว ออกกำลังกาย ประชาชนชาวท่าบ่อและนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศ สวนสาธารณะสำคัญอีกแห่งหนึ่ง ซึ่งเป็นที่รู้จักกันดีของประชาชนเขตเทศบาลเมืองท่าบ่อคือสวนสมเด็จพระย่า จัดเป็นสวนสาธารณะที่ประชาชนใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจและออกกำลังกาย

5.7.3 โครงการปลูกต้นไม้ยืนต้นไม่ร่มเงา ไม้ดอกไม้ประดับ ปรับปรุงภูมิทัศน์ให้สวยงามเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวเป็นปอดของเมือง

5.7.4 โครงการปรับปรุงและสร้างส้วมสาธารณะ เทศบาลเมืองท่าบ่อได้ดำเนินการปรับปรุงและสร้างห้องน้ำ ห้องส้วมสาธารณะให้เพียงพอ เพื่อเป็นการอำนวยความสะดวกและบริการประชาชน (การพัฒนาเทศบาลเมืองท่าบ่อ ตามยุทธศาสตร์การพัฒนา 5 ด้าน ในรอบปี (2547-2548) 2549 : ทั้งเล่ม)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. งานวิจัยในประเทศ

จากการวิจัยตัวแปรอิสระได้จำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา ที่มีความแตกต่างกันและไม่แตกต่างกันมาเปรียบเทียบ โดยได้จากผลการวิจัยที่ผ่านมาของผู้วิจัย แต่ทุกท่านที่ได้ทำการวิจัยผ่านมาแล้วดังต่อไปนี้

ประภัสสร อะวะดี (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์สามต้น อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์สา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย รวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาจำแนกเป็นรายด้าน ทุกด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพธิ์สา อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย ที่จำแนกตามเพศ ระดับการศึกษา และอาชีพต่างกัน พบว่าแตกต่างกัน ทั้ง 3 ตัวแปร

จากผลการวิจัยที่ใช้ตัวแปรอิสระในด้านเพศ ที่มีเพศแตกต่างกันและความพึงพอใจแตกต่างกัน จำนวน 2 ท่าน ดังต่อไปนี้

พรณารัตน์ อินทร์จันทร์ (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของสมาชิกสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมาต่อการให้บริการของสหกรณ์ออมทรัพย์นครราชสีมา จำกัด พบว่าการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจระหว่างเพศ ในรายด้านแตกต่างกัน คือ เพศชาย มีระดับความพึงพอใจมากกว่าเพศหญิง

โชคช่วง ภิรมย์ (2538 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา ความพึงพอใจของผู้ป่วยต่อการบริการของโรงพยาบาลศรีนครินทร์ ผลการศึกษาพบว่า ผู้รับบริการที่มีเพศต่างกัน มีความพึงพอใจในบริการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากผลการวิจัยที่ใช้ตัวแปรอิสระในด้านอาชีพ ที่มีอาชีพแตกต่างกันและความพึงพอใจแตกต่างกัน จำนวน 3 ท่าน ดังต่อไปนี้

ศิรินารต บัวสอน (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัยพบว่า

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด รวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง เรียงค่าเฉลี่ยความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค และด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง

2. ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลจตุรพักตรพิมาน อำเภอจตุรพักตรพิมาน จังหวัดร้อยเอ็ด ที่จำแนกตามอาชีพ คือ อาชีพเกษตรกรค้าขาย รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ มีความแตกต่างกัน โดยอาชีพเกษตรกรมีความพึงพอใจมากกว่าอาชีพค้าขาย และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

อรนภา มุ่งโนนบ่ง (2549 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของคณะกรรมการชุมชนต่อการให้บริการของเทศบาล ตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อการให้บริการของเทศบาล ตำบลโลกพระ อำเภอกันทรวิชัย จังหวัดมหาสารคาม รวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และเมื่อจำแนกเป็นรายได้ พบว่า คณะกรรมการชุมชนที่มีอาชีพรับจ้าง อาชีพนักธุรกิจ หรือค้าขาย อาชีพลูกจ้างเอกชน และอาชีพอื่นๆ มีความพึงพอใจด้านสะดวกที่ได้รับ ด้านเจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการและด้านระยะเวลาในการดำเนินการมากกว่าอาชีพเกษตรกร

ชาญชัย ราชโคตร (2544 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาวิจัยความพึงพอใจของประชาชนต่อการบริการของสำนักทะเบียนอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น โดยศึกษาจากประชาชนผู้มารับบริการต่อสำนักทะเบียนอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น จำนวน 420 คน ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนระหว่างกลุ่มอาชีพ พบว่ากลุ่มอาชีพ ทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ มีความพึงพอใจแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยที่ใช้ตัวแปรอิสระในระดับการศึกษา ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความพึงพอใจแตกต่างกัน จำนวน 2 ท่านคือ

ประภัสสร อะวะดี (2550 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลตำบลโพนสา อำเภอบำบ่อ จังหวัดหนองคาย พบว่า ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจ ของระดับการศึกษาที่มีระดับแตกต่างกัน พบว่า แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 05

ไพรัตน์ สังข์ทอง (2542 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตรัง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือ ครูผู้สอนจำนวน 325 คน ผลการวิจัยพบ ระดับความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของครูผู้สอนที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน ผลการวิจัย พบว่า ด้านการปกครองบังคับบัญชาแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2. งานวิจัยต่างประเทศ

ฟิตเกอร์ริลด์ และ ดูแรนท์ (Fitzgerald and Durant. 1980 ; อ้างถึงใน วราภรณ์ บุตรพรหม. 2547 : 53) ได้ทำการศึกษาวิจัยเชิงสำรวจความคิดเห็นของประชาชนในรัฐ เทนเนสซีที่มีต่อบริการที่ได้รับ 5 ประเภท คือ บริการด้านตำรวจ อักตักซ์ อนามัย การศึกษา และถนนหนทาง ซึ่งเป็นการศึกษาวิจัยที่เน้นการประเมินจากอ้อมด้วย โดยเฉพาะตัวแปรอิสระ

เช่น เชื้อชาติ รายได้ อายุ นั้นเป็นตัวที่ทำให้เกิดทั้งคุณและโทษในสังคมอเมริกันกล่าว คือ คนดำ คนจน คนแก่ มักจะเป็นคนที่ถูกมองว่า น่าที่จะมีความรู้สึกว่าตนถูกกีดกันในการได้รับบริการ (เมื่อ เปรียบเทียบกับคนขาว คนมีเงิน และวัยรุ่นในเมืองนั้น) จากการศึกษาพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในเทนเนสซี มีความพึงพอใจในการบริการ ได้รับปัจจัยทางด้านภูมิหลังของประชาชน และปัจจัยทางด้านทัศนคติ เป็นปัจจัยที่กำหนดความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการ ที่ได้รับกับความต้องการของประชาชนที่จะเข้ามามีอิทธิพลในระบบการส่งมอบบริการ ให้พิจารณาจากปัจจัยเรื่อง เชื้อชาติ รายได้ และทัศนคติที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายที่ตนเสียกับผลประโยชน์ที่ได้รับ อนึ่ง ในการพยากรณ์ปฏิกิริยาของประชาชน (ความต้องการที่จะเข้ามามีอิทธิพลในระบบการส่งมอบบริการ) ควรที่จะพิจารณาจากระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการที่ได้รับ มากกว่าที่จะพิจารณาจากเชื้อชาติ อายุ หรือจากทัศนคติที่เกิดจากการเปรียบเทียบระหว่างค่าใช้จ่ายที่ตนเสียกับผลประโยชน์ที่ได้รับ

บูแมนและนอร์แมน (Bouman and Norman, 1975 : 113-121) ได้ทำการศึกษาทัศนคติของนักศึกษามหาวิทยาลัยไวโอมิง พบว่าการให้บริการสาธารณะในภาครัฐยังมีความคล่องตัวน้อยกว่าการให้บริการสาธารณะในภาคเอกชน และพบว่าปัจจัยที่ทำให้การบริการสาธารณะในภาครัฐมีความคล่องตัวน้อยกว่าการให้บริการสาธารณะในภาคเอกชน จนทำให้ผู้รับบริการ เกิดความไม่พึงพอใจในการให้บริการสาธารณะในภาครัฐคือ

1. ลักษณะของงาน ที่ไม่ควรจะมีลักษณะของงานแบบประจำวัน (Day-to-Day) อีกต่อไป
2. คุณภาพของผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ให้บริการนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้องค์กรหรือหน่วยงานบรรลุเป้าหมายได้ โดยจะต้องแก้ไขภาพพจน์ที่ไม่ดีของการจ้างงานมีการให้ข้อมูลข่าวสาร สร้างความกระตือรือร้นให้เกิดขึ้นในการทำงาน

ความคิดเห็นโดยรวมของนักศึกษาที่มีต่อการให้บริการสาธารณะในภาครัฐ คือ จะต้องเป็นรูปแบบที่เป็นมาตรฐานในการให้บริการสาธารณะ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสวัสดิการ นันทนาการหรือด้านอนามัย ประเด็นสำคัญคือ จะต้องให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดความพึงพอใจในงานที่ทำด้วยไม่เช่นนั้นแล้วความล้มเหลวที่เกิดขึ้นจะเป็นภาพพจน์สะท้อนให้เห็นถึงระบบการบริหารและระบบการเมืองที่ไร้ประสิทธิภาพได้เช่นกัน

สติแพค (Brian, Stipak, 1979 : 46 - 52) ได้ทำการวิจัยในนครลอสแอนเจลิส เพื่อทดสอบว่าบริการที่จัดหาโดยหน่วยการปกครองท้องถิ่นมีส่วนกระทบต่อการประเมิน

การให้บริการหรือไม่ โดยใช้ข้อมูลปัจเจกบุคคล สัมมะโนประชากร การบริการและอื่น ๆ เพื่อนำมาใช้กับตัวแบบในการประเมินทางด้านลักษณะบริการ ลักษณะของผู้ใช้บริการ ลักษณะของแต่ละบริเวณ และลักษณะของปัจเจกบุคคล เกณฑ์การประเมินด้านอัตวิสัย สร้างขึ้นจากการสำรวจสอบถามความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริการด้านตำรวจ สวนสาธารณะ การกำจัดขยะและการบริการอื่น ๆ ส่วนเกณฑ์การประเมินด้านวัตถุวิสัย พิจารณาจากจำนวนตัวเลข เช่น อัตราการปราบปรามของตำรวจ อัตราทรัพย์สินที่ได้กลับคืน ค่าใช้จ่ายต่อหัวและอัตราการเกิดอาชญากรรม แต่ตัวเลขดังกล่าวนี้ไม่ค่อยมีความสำคัญที่จะบ่งบอกได้ว่าลักษณะของบริการนั้นมีส่วนกระทบต่อการประเมินการให้บริการ และในขณะที่เดียวกันการประเมินทางด้านอัตวิสัยมีข้อจำกัด เนื่องจากประชาชนมีความรู้ในเรื่องเกี่ยวกับรัฐบาลและกิจกรรมของรัฐ แต่กระนั้นเขาก็ยังต้องการที่จะแสดงทัศนคติทางการเมืองออกมา ด้วยเหตุนี้ประชาชนจึงเต็มใจที่จะประเมินการให้บริการที่หน่วยปกครองท้องถิ่นจัดหา แม้ว่าเขาจะขาดแคลนข้อมูลข่าวสาร จึงทำให้การประเมินการให้บริการไม่สามารถสะท้อนถึงคุณภาพของบริการที่แตกต่างกันได้

โอสุเกะ (Osuke. 1991 : 4169-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องความพึงพอใจและไม่พึงพอใจในการทำงานของอาจารย์ที่ทำงานเต็มเวลาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในคาโกต้าตอนใต้ ผลวิจัย พบว่า องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงานของอาจารย์ที่ทำงานเต็มเวลา ทั้ง 2 ด้าน คือ งานที่ทำ ความสำเร็จในการทำงาน ความไม่พอใจในการทำงานจากนโยบายของผู้บริหาร เงินเดือนต่ำ ผลประโยชน์และค่าตอบแทนไม่เพียงพอ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดความพอใจในการทำงานของอาจารย์ ได้แก่ งานส่วนตัว การสอนส่วนตัว ความรับผิดชอบในอาชีพ ความก้าวหน้าในอาชีพ การนิเทศของผู้บริหาร สถานภาพทางด้านอาชีพ ความมั่นคงในงานที่ทำ สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์ส่วนตัว สิทธิในการตัดสินใจและสมรรถภาพทางด้านเทคนิค

กิลเมอร์ (Gilmer. 1971 : 280 – 283) ได้กล่าวถึง องค์ประกอบต่างๆ ที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน สรุปได้ 10 ประการ คือ

1. ลักษณะของงานที่ทำ องค์ประกอบนี้สัมพันธ์กับความรู้ ความสามารถของผู้ปฏิบัติหากได้ทำงานตามที่เขานัดก็จะเกิดความพอใจ
2. การนิเทศงาน มีส่วนสำคัญที่จะทำให้ผู้ทำงานมีความรู้สึกพอใจหรือไม่พอใจต่องานได้ และการนิเทศที่ไม่ดี อาจเป็นสาเหตุอันดับหนึ่งที่ทำให้เกิดการขาดงานและออกจากงานได้ ในเรื่องนี้พบว่า ผู้หญิงมีความรู้สึกต่อองค์ประกอบนี้มากกว่าผู้ชาย

3. ความมั่นคงในงาน ได้แก่ ความมั่นคงในการทำงาน ได้ทำงานตามหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ การได้รับความเป็นธรรมจากผู้บังคับบัญชา คนที่มีความรู้น้อยหรือขาดความรู้ย่อมเห็นว่าความมั่นคงในงานมีความสำคัญสำหรับเขามาก แต่คนที่มีความรู้สูงจะรู้สึกว่าจะไม่มีความสำคัญมากนัก และที่มีอายุมากขึ้นจะมีความต้องการความมั่นคงและปลอดภัยสูง

4. เพื่อนร่วมงานและการดำเนินงานภายใน ได้แก่ ความพอใจที่มีต่อเพื่อนร่วมงาน ชื่อเสียงของสถาบัน และการดำเนินงานภายในของสถาบัน ซึ่งพบว่า คนที่มีอายุมากจะมีความต้องการเกี่ยวกับเรื่องนี้สูงกว่าคนอายุน้อย

5. สภาพการทำงาน ได้แก่ แสง เสียง อากาศ ห้องอาหาร ห้องน้ำ ชั่วโงงการทำงาน มีงานวิจัยหลายเรื่องที่แสดงว่าสภาพการทำงานมีความสำคัญสำหรับผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย ส่วนชั่วโงงการทำงานมีความสำคัญต่อผู้ชายมากกว่าลักษณะอื่นๆ ของสภาพการทำงาน และในระหว่างผู้หญิง โดยเฉพาะผู้ที่แต่งงานแล้ว จะเห็นว่าชั่วโงงการทำงานมีความสำคัญเป็นอย่างมาก

6. ค่าจ้าง องค์ประกอบนี้ส่วนใหญ่มักจะก่อให้เกิดความไม่พึงพอใจมากกว่าความพึงพอใจ ผู้ชายจะเห็นว่าค่าจ้างเป็นสิ่งสำคัญมากกว่าผู้หญิง และผู้ที่ปฏิบัติงานในโรงงานจะเห็นว่า ค่าจ้างมีความสำคัญสำหรับเขา มากกว่าผู้ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานหรือในหน่วยงานของรัฐบาล

7. ความก้าวหน้าในการทำงาน เช่น การได้เลื่อนตำแหน่งสูงขึ้น การได้รับสิ่งตอบแทนจากความสามารถในการทำงานของเขา จากงานวิจัยหลายเรื่อง สรุปว่าการไม่มีโอกาสก้าวหน้าในการทำงาน ย่อมก่อให้เกิดความไม่ชอบงาน ผู้ชายจะมีความต้องการเรื่องนี้สูงกว่าผู้หญิง และเมื่อมีอายุมากขึ้นความต้องการเกี่ยวกับเรื่องนี้จะลดลง

8. ลักษณะทางสังคม องค์ประกอบนี้เกี่ยวข้องกับความต้องการเป็นส่วนหนึ่งของสังคม หรือการให้สังคมยอมรับตน ซึ่งจะก่อให้เกิดทั้งความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจ ถ้างานใดได้ผู้ปฏิบัติงานที่ทำงานร่วมกับผู้อื่น ได้อย่างมีความสุข ก็จะเกิดความพึงพอใจในงาน องค์ประกอบนี้ จะมีความสัมพันธ์กับอายุและระดับงาน ผู้หญิงจะเห็นว่า องค์ประกอบนี้สำคัญมากกว่าผู้ชาย

9. การติดต่อสื่อสาร ได้แก่ การรับ ส่ง ข้อเสนอ คำสั่ง การทำรายงาน การติดต่อทั้งภายในและภายนอกหน่วยงาน องค์ประกอบนี้มีความสำคัญมากสำหรับผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง

10. ผลตอบแทนที่ได้จากการทำงาน ได้แก่ เงินบำเหน็จตอบแทน เมื่อลาออก

จากงาน การบริการและการรักษาพยาบาล สวัสดิการ อาหาร ที่อยู่อาศัย วันหยุดพักผ่อนต่าง ๆ เป็นต้น

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สำหรับงานวิจัยในประเทศ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะขององค์กรปกครองท้องถิ่นแต่ละแห่ง ได้จำแนกตามเพศ อาชีพ และระดับการศึกษา ที่นำมาเป็นตัวแปรอิสระ ส่วนตัวแปรตาม ส่วนมากเป็นความพึงพอใจรายด้าน คือ ด้านการให้บริการอย่างก้าวหน้า ด้านการให้บริการอย่างเพียงพอ ด้านการให้บริการอย่างเสมอภาค ด้านการให้บริการอย่างต่อเนื่อง ด้านการให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา ด้านการให้บริการอย่างเท่าเทียม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน ผู้วิจัยแต่ละท่าน ส่วนหัวข้อย่อยคือความพึงพอใจในด้านสาธารณูปโภคเป็นส่วนใหญ่เป็นการบริการ สร้างเพิ่ม ซ่อมแซม บำรุงรักษา ในส่วนของไฟฟ้าถนน ประปา ตลาด สถานที่พักผ่อนหย่อนใจ สถานที่ออกกำลังกาย กีฬา รางระบายน้ำ และงานทะเบียนราษฎร ซึ่งการวิจัยของแต่ละท่านที่ทำการวิจัยในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีความแตกต่างกันของแต่ละด้านและแต่ละหัวข้อย่อยไม่เหมือนกัน

ส่วนการวิจัยที่เกี่ยวข้องของต่างประเทศ ผู้วิจัยสรุปได้ว่า มีความหลากหลายของการวิจัย ซึ่งมีทั้งการวิจัยที่เน้นการประเมินจากอัตวิสัย โดยเฉพาะตัวแปรอิสระ เช่น เชื้อชาติ รายได้ อายุ คนดำ คนผิวขาว คนจน คนมีเงิน คนแก่ และวัยรุ่น ที่นำมาเป็นตัวแปร หรือการวิจัยมีขนาดค่อนข้างใหญ่หรือเป็นวงกว้าง เช่น การวิจัยทั้งภาครัฐและภาคเอกชน การวิจัยในนครลอสแอนเจลิส การวิจัยในรัฐเทนเนสซี การวิจัยในคาโกต้าตอนใต้ จากการวิจัยโดยส่วนมากจะเน้นผลจากการประเมินเป็นส่วนใหญ่ โดยไม่เพียงแต่เป็นการศึกษาเท่านั้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยสรุปเพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะของเทศบาลเมืองท่าบ่อ อำเภอท่าบ่อ จังหวัดหนองคาย คือ ผู้วิจัยได้จำแนกความคิดของ จอห์น ดี มิลเลท (John D. Millet, 1954 : 397 – 400) มาให้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในแผนภูมิ ที่ 4

แผนภูมิที่ 4 กรอบแนวคิดในการวิจัย